

MAGYAR HÍR

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA VI., Vilmos császár-út 55. BUDAPEST

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

A berlini hadosztály katonái óriási ünneplés között hazavonultak

A világháborúban is résztvett régi katonákat végleg felmentik további szolgálatuk alól. — A többiek szabadságot kaptak, s a Führer új hívására ismét harcba vonulnak

Berlinből jelentik: A lengyelországi és észak-franciaországi harcokban küzdött német csapatok első hadosztálya csütörtökön a Brandenburgi kapun át ünnepélyesen hazavonult Berlinbe. A német birodalmi főváros lakossága erre az alkalomra virág- és zászlódiszba öltözött. Az egész útvonal, amelyen a diadalmas harcok győztes katonái végigvonultak, egyetlen hatalmas diadalív volt. Már a kora reggeli órákban özönlött a főváros lakossága a felvonulási útvonalra. A katonák felvonulása az Unter den Linden-en két óra hosszágú tartott.

A hazatért berlini hadosztályt a véderő nevében *Fromm* tüzérségi tábornok üdvözlötte. Beszéde során hangzott, hogy a hadosztály legidősebb katonái, akik már a világháborúban négy éven át harcoltak és küzdöttek, most végleg leteszik a katonaruhát. Ezeknek a meleg köszönetét fejezi ki. A többiek szabadságra mennek, hogy visszajöjjenek, amikor új feladatokra készülnek majd, amelyeket a Führer a hadsereg számára kijelölt. Még tart a háború, készen kell állnia minden katonának, hogy kivívják a végső győzelmet a vezérért, a népért és a hazáért.

Göbbels miniszter üdvözlő beszéde

Ezután *Göbbels* birodalmi propagandaügyi miniszter tolmácsolta a haza első üdvözlését.

— Amikor a múlt év augusztusában — mondotta — fegyvert ragadtatok, ismeretlen sors előtt álltatok. Háborút kényszerítettek reánk azzal a céllal, hogy nemzeti létünket megsemmisítsék. El akarták tőlünk venni az országnak azt a szociális, művelődési és nemzeti fellendülését, amely a Führer hatalomralépésekor kezdődött meg. Ellen-ségeink most is, éppúgy, mint 1914-ben, be akarták keríteni a Birodalmat. A nemzet lelki értékeit akarták elpusztítani, asszonyait, gyermekeit éhínségre kárhoztatni, majd belső forradalom útján ki akarták kezükből ütni a fegyvert. Ezt az alattomos tervet keresztülhúztuk és ezt főként a Ti segítségével értük el, Katonák! Közöttetek többen már a világháborúban is harcoltatok. Milyen más volt az az idő! Amikor ez a háború kitört, a bekerítés már kudarcba fullt. A Führer a háború-előtti, nagyvonalú politikája szétért a láncot, amelyet az ellenség a birodalom köré akart kovácsolni. Azt a zárlatot pedig, amellyel bennünket akartak megfojtani, fegyvereink hatalmas ellen-zárrá fordították vissza. Mint a világtörténelem legkorszerűbb hadseregének katonái szálltatok harcba. A leghősibb szellem töltött el tiszteket, közkatonákat egyaránt.

Összehasonlítás az 1919-ben volt fogadtatással.

Göbbels ezután emlékeztetett a lengyel és a

nyugati harcterek győzelmeire, majd így folytatta:

— 1919-ben is fogadtak titeket, a világháború hadseregének katonáit ezen a helyen. De akkor a hazaárulók üdvözöltek benneteket. Ezek szónokai oktalan tömeggyilkosságnak nevezték azt a háborút, amelyet ti négy és fél éven át a világtörténelemben pártját ritkító hősiességgel vívtatok meg. Ti, a mostani háború katonái úgy találjátok a hazát, mint amikor hadba indultatok. Azok pedig, akik elestek közületek, nem üres ábrándért haltak meg, hanem a szebb, nagyobb és szabadabb hazáért. Alázatosan meghajlunk ama hősiés áldozat előtt, amelyet ezek a hősök a Birodalomért és annak jövőjéért hoztak. Még nincs vége a háborúnak. Az utolsó szakaszt még meg kell nyerni. Akkor ezután szólaljanak meg a béke harangjai a házában és akkor felépítjük a nagyobb Birodalmat és a jobb Európát!

Angol hírek a lengyelek lázadó hangulatáról.

Berlinből jelentik: (M. T. I.) Illetékes német helyen a leghatározottabban megcáfolták azokat az angol forrásból terjesztett híreket, mintha a lengyel lakosság ellenállást tanúsítana a német hatóságokkal szemben. Hasonlóképpen a fantázia birodalmába utalják azokat a híreszteléseket, hogy a lengyel vasutak ellen merényletet követtek volna el.

A bretagnei partok előtti kis szigeten német csapatok szálltak partra

Svájci értesülés szerint szombat virradóra várható az Anglia elleni támadás

Berlinből jelentik: A Csatornában a németek felgyújtottak egy ellenséges kereskedelmi hajót. A bretagnei partok előtt egy kis szigeten német csapatok szálltak partra.

Berlinből jelentik: Rómából vett értesülések szerint Anglia megtámadása német részről péntekről szombatra virradóra várható.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon)

Uj Európa hajnala

— Negyedik közlemény. —

Húszéves kisebbségi életünk szellemi hossz-metszetének összetételét, gazdaságát, különösen politikai és gazdasági szempontból éppen a kisebbségi mivoltunk határozza meg. Politikai életünk gyakorlatban és elméletben kisebbségi helyzetünk miatt nélkülözötte a differenciáltságot. Mi nem élhettünk baloldali, jobboldali és konzervatív színezetű pártéletet. Egyetemes érdekeink politikai védelme egységes tömörülést parancsolt. A magyarságnak egységes képviselése a közösséget tömörítette, vagy akár tömöríteni, akár pártnak nevezték, akár népközösségnek nevezik most. Pedig a politikai és társadalmi életre igen hátrányos a differenciálódás teljes hiánya. Legalább egy egységes ellenzék a politika tömeglélektani követelménye; ezért a tanácsért nem szükséges az angol, vagy akármilyen más parlamentárizmushoz, alkotmányossághoz fordulni. Különösen szükségünk lett volna a differenciáltságra az elmúlt két évtized alatt, hogy a magunk közösségi életében együtt haladjunk Európával az új politikai energiák és életelvek szerves kitermelésében. Nem lehet politikai életünk differenciáltságának nevezni az ekések és a baloldali eszmei vagy gyakorlati próbálkozásokat. Ezek a próbálkozások ugyanis az opportunisták politikaiizmus tisztulatlan forrásaiból fakadtak vagy nem magyar eszmei talajból nőttek ki és nem tudtak úgy különvéleményt alakítani, hogy ugyanakkor ki ne szakadtak volna az egyetemes magyarságból. Nem a magyarság nem bírta el ezeket a különvéleményeket, hanem ezek a frakciók nem tudtak, vagy talán nem is akartak a szó egyedül lehetséges és igaz értelmében keresztényen magyarok lenni és maradni.

Ezenfelül a differenciálódásnak feltétlenül akadályozója volt az a politikai, társadalmi szemlélet, amellyel kisebbségi sorsra jutottunk. Felelős politikai vezetőink magatartása régi liberális gátlások következményeképpen nem volt elég rugalmas, — ha már tevékenyen nem tudtak, vagy nem akartak segíteni — hogy kisebbségi életünkön belül is létjogosultságot kapjanak az új építő politikai és társadalmi eszmék. Igaz, hogy egy népkisebbség gyakorlati politikai életében a többségi állam politikai színezete bizonyos értelemben megköttöttséget jelent, de nem akadályozza meg, hogy a népkisebbség életében új eszmék, erők és gondolatok érvényesüljenek, építsenek és vezessenek. Az a magyar értelmiség, amely a világháború előtt tanulta meg és szívtta magába politikai hitvallását, már nem tudott lemondani ennek „egyedül üdvözítő” voltáról. Pedig a politikai életben, egy nép állameletében, vagy közösségi életében nincsenek örök-érvényű igék. Eppen az elmúlt két évtizedre esett a liberális politikai szereplésének és részben a demokráciának történelmi ítélőszék elé állítása. Nem felelőtlen demagógia tette ezt, hanem pápák körlevelei nyomán a katolikus bölcsélet, történetbölcsélet, történetírás, társadalomtudomány egyaránt. Annál inkább a liberális és a demokráciák született ellenségeként feltörő új európai népi visszahatások. Mégis: nálunk a foghíjas liberális és a bizonytalanul értelmezett és még bizonytalanabbul értett demokrácia a legutóbbi időkig neves szó-

szólókra talált és talál éppen azok között, akik kifelé, sajnos, még ma is a magyar kisebbség vezetőinek számítanak. Ugyanakkor szinte féltékenyen őrzik a magyar kisebbségi élet minden kapuját a „veszélyes idegen” behatásoktól. Ennek a helyzetnek beszédes bizonyítéka egy kisebbségünket kifelé képviselni akaró és látszó anakronizmus: fenti szellemben összeállított havi közlöny.

A fent vázolt helyzetnek logikus következménye volt a zsidókérdésben elfoglalt hivatalos kisebbségi magyar álláspont. Jó előre ki kell mondanunk, hogy ezt a vízözönelőtti álláspontot nem igazolhatja semmiféle opportunista, pillanatnyi érdekekkel számoló elgondolás. Ha valamiben, akkor ebben a kérdésben feltétlenül európainak kellett volna lennünk. Kétes szavazatok, anyagi támogatások soha valóra nem vált reményéért a szorosabb népi összefogásról, az összetartozás sodró öntudatáról, igazi belső anyagi megerősödésünkről és mindennekfelett az európai megújulás ilyen vonatkozású eszméinek szerves építőerejéről mondtunk le. Ma már nyilvánvaló, hogy nagy hiba volt. Az is nyilvánvaló, hogy kik ezért a felelősek. Most természetesen, hogy az új Európa szerves fejlődésének ez az oldala számunkra ismeretlen és ezért elképesztő tájékozatlanság, rossz akaratú és célzatosan káros befolyások szabad prédája.

Húszéves kisebbségi életünk sajtója ennek a politikai és társadalmi európaiatlanságnak hű képét mutatja azzal a hozzáadással, hogy a magyarság a közvéleményirányítás félelmetes erejű és hatású eszközeiben majdnem teljesen idegen célok és érdekek, idegen anyagi erők befolyása alá került. Ennek a lehetetlen helyzetnek nagyrésze volt abban, hogy kisebbségi magyarságunk nemcsak hogy elmaradt az új Európa kialakulásának arcvonalától, hanem sok tekintetben magáévá tette azt a szenvedélyes ellenséges érzületet, amelyet tárgyi okok egyáltalán nem indokoltak és egyedül idegen érdekek érthetetlen szolgálatát jelentette. Lapozunk csak végig húszéves kisebbségi életünk magyar nyelven írt sajtójának történelmében! Egy másik húsz év meaculpaja sem lenne elég levelezekelni a tévedéseket és a mulasztásokat. Ennek pedig jelenleg nyomát sem találjuk, sőt mintha filokban és rejtekben folytatódna az eddig is érthetetlen, de ezután már kétségbeesítő magatartás.

A katolikus igazság is hallatta e közben

hangját. Ez a hang minden tekintetben jogos és szükséges volt. Stílusának és vonalának biztos egyenességét az magyarázza meg, hogy szervesen belekapcsolódott a katolikus gondolat európai újjáéledésébe. Mégis meg kell említenünk, hogy tevékenysége túlnyomóan negatív jellegű volt. Elsősorban a hibák és tévedések érdekelték és foglalkoztatták. Talán ez a magatartás keltette azt a látszatot, mintha az új világ született ellenségeivel egy fronton állana. Pedig sohasem állott. Erre illetékes heilyen többször is rámutattak.

Gazdasági megmozdulásaink már sokkal biztatóbb képet nyújtanak. Ez érthető is. Az új eszmék és energiák ugyanis elsősorban gazdasági téren jelentkeztek. Itt érezte meg az ember legjobban az új világ közeledtét és ez volt hozzá legfoghatóbb közelségben. A szövetkezetek ügye sok rajtunk kívül álló gátló ok ellenére is óriási haladást tett. A különböző gazdasági összefogások pedig részben nagyon dicséretes célzatosággal, részben magától értetődő kihatással szolgálták a szorosabb népi összefogás és a szerves népközösségi éle kialakulásának ügyét. Csak akkor foghatjuk fel teljes súlyában ezt a folyamatot, ha ezeket az eredményeket az új történelmi eszmék és irányok mérlegére tesszük.

Az új európai eszmék és energiák sodrából való kimaradásunk hátrányait leginkább ifjúságunk sinyltette és sinyli meg. Közvetlen megtapasztalása ugyanis az előző nemzedékhez fűzte, ettől pedig a már fent vázolt okok miatt vagy nagyon keveset, vagy semmit sem tanulhatott a jövőre. Ennek dacára a fiatalságban rejlő életerő és akarat jele volt az, hogy meg-

sejtette az új eszmék útját és öszönösen igyekezett belekapcsolódni életáramába. Egy ilyen írás keretében nem is fér el kisebbségi ifjúságunk ilyen irányú tiszteletreméltó erőfeszítéseinek felsorolása. A levitézett századvégi liberális politikai felfogás folytatói azonban a mi berkeinkben is tudtak epigonokat és utódokat támasztani. Talán ez a legszomorúbb minden más vígasztalan jelenség között. Hogy mit jelentett ez csak a közelmúltban is számunkra, azt az emlékezetes marosvásárhelyi találkozó mutatta meg. A magyar kisebbségi ifjúság értelmisége akart „találkozni” és találkozási alapot keresni. Nagy viták után beletörődtek abba, hogy megtűrük találkozási alapnak a keresztény magyar gondolatot. Hogy mennyire nem volt őszinte ez a megalapozás, arra éppen e sorok írója tud rámutatni. Ugyanezen a helyen felhívta akkor a figyelmet arra, hogy ez a kényszeredett alapvállalás nem őszinte és ezért nem jelent semmi haladást a kietlen múlttal szemben. Egy tiltakozó hang sem emelkedett fel, amint hogy ma sem emelkedhetne fel, ha a dolgok mélyére tekintünk.

Kisebbségi életünk vázlatos ismertetésében jól felismerhetjük azokat a torz vonásokat, amelyek az európai emberarcot jellemzik, de ezenfelül megvannak benne a sajátos vonások is, amelyek csak a mi életünket, a mi jövőnket, a mi hibáinkat és tévedéseinket mutatják. Ezek a vonások válságosak, de éppen ezért kibontakozást, tudatos jövőéptést és történelmi hivatás vállalását sürgetik. Keresztény magyar múltunknak megfelelően erre kell újat találnunk a keresztény történetbölcselet világánál. (Folytatjuk.) (k. n.)

Ujabb tétel divatos

nyári cipő 245 leies
érkezett, ezeket

rendkívül olcsó árban hozzuk forgalomba.

SOLDURI

cipőlerakat, Oradea —
Nagyvárad, Alexandri u.6 sz.

LUCA Irla: Szegváry Mihály

A gyerekek örömmel egész délelőtt ordítva verdesték egymást hátba.

Luca velük ugrált, apró tenyerét csapkodta s szívében édes szédületet érzett. A délutáni kirándulás szivárványos reménysége felgyújtotta szemét. Elkeveredett a többi közt. A sok-sok megkülönböztetést, mely közte s amazok közt egész héten volt, most nem érezte.

Megebédelték. Nagy szürcsöléssel, csámcsogással telesztta, telefalta magát a család aprajagya. Lucának egy-egy csirkeszárny jutott. Örömben enni is alig tudott, csak szopogatta izgatottan.

Ami étel maradt, rojtosszélű abroszba kötötték. Az ember a legkisebb gyereket maga elé vette a biciklire, úgy vitte ki. Az asszony barackot is rakott a csomagba s az abrosz négy sarkát csomóra összkötötte. Aztán szemét behunyva, mint a lecsapni készülő vérese, hangjával belevágott a gyerekek táncába s oly biztosan, mint a kottló saját csirkéi közül az idegent, kicsipte Lucát a többi közül.

— Te itthon maradsz házpásztornak. Vigyázz mindenre, amíg odaleszünk, mint a két szemedre. Ott a víz a melegítőben, mosogass el, de el ne törj nekem valamit, mert kihuzom a beledet. Rakj mindent szépen a helyére. Estefelé vess a tyukok elé s ügyelj, hogy víz legyen az itatóban. Rend legyen, mire meggyövnék...

A gyerekek, négy nagycsontu, négerbarna szemű, diadallal ugráltak körül Lucát, szemébe kacagtak nyelvüket öltögették rá s habba ütögették. Az asszony tuszkolta őket kifelé s leakasztotta a szegről a kulcsot. Nagy zörrenéssel lecsapódott a kapu mögöttük, a kulcs kétszer is fordult a zárban, zsiavajuk távolodóban hallatszott még egy ideig, aztán csend lett.

Luca állt a konyha közepén hétköznapi kék rongyában. Korpasztú kis arcára, mely akkora nyíló szeplőkkel volt tele, mint egy egy margaretavirág, mérhetetlen csalódás és fájdalom ült

ei. Állt mozdulatlanul, meredten, mintha leszógezték volna. Tagjait a váratlanul rászakadt igazságtalanság nyers ereje megbénította. Zavaras tekintettel nézett maga elé s savós színű szemében meggyült a könny. Koravén, kis arca még csunyább lett, ráncok tűnedezték elő rajta, vértelen szája eltorzult, hangtalanul kinyílt, sárga, kefesörte haja borzasan meredezett vékony madárnyaka fölött. Leült a földre, arcát tenyerébe temette és sirt. A szomorúság elárasztotta s leszakadásig megnehezítette szívét. Felemelte fejét s lezárt szeméből patakzott a könny s fényes csikokban szaladt le a margaréta virágok szirmai közt. Fejtett zokogás rázza kusza karjait, fejletlen testét. A vörös macska ott ténfergett mellette, törleszkedett hozzája s buksijával döfködte az oldalát. Ölébe vette, görcsösen magához szoritotta s görbe hátára hajtva arcát, belesirt kopotiszőrű bundájába. Gyerekszívének minden keserűsége, minden megalázás, igazságtalanság, mely rövid életében érte, most egyszerre fájt.

A kulcs nem mozdult többet a zárban. A kilincs nem kattant, a zár nem zörrent. Távol, nagyon messzi utcában kocsí zörgött. Csend volt, nyári vasárnapdélutánok mozdulatlansága. A szomszéd ház kéményének piros téglái égtek a napban. A tető nádján bársony mohák hevertek, mint lusta, zöld macskák. A kert fényeselevélű gyümölcsfái mozdulatlanul álltak, a szilva édes illattal kékellett a sugárzó fényben, kis széltől ingani kezdett kocsányain s hallhatatlan csengéssel egymáshoz ütődött.

A konyhában uszott az ebéd szaga, a turósléplepny savanykás lehelle. A fal mellett lerágott, légylepelt kukoricacsövek hevertek. A tűzhely még meleg volt, kibírhatalan hőséget árasztott maga körül. A falon kisebb-nagyobb fedők sorakoztak. A tűzhely vállán vasaló hevert, a tartóban pirosfejű gyufák aludtak megoldott kével. A sarokban a mosogatódézsza színültig állott mosatlan edénnyel, kormos lábasok, piroszirkarú kás tányérok halmával, egy elviharzott ebéd el nem tákarított, sebtiben egymásra dobált eszközeivel.

Sokáig ült magábaroskadtan. Könnyei las-

san elapadtak, a feje megfájdult, a macska elaludt az ölében. A lába elzsibbadt s feneketlen ürességet érzett a szívében. Az orrát szivogatta, olykor csuklott egyet-egyet. A macskát letette az öléből, öregesen sóhajtott. Lassan felállt, a tűzhelyhez ment s jobbkeze két ujját beledugta a vízmelegítőbe. Szerencsére még meleg volt a víz. Leemelte az edényt a tűzhelyről, inge aljával alája nyult s beleöntötte a vizet a dézsába. Légycsapatok emelkedtek fel nagy zugással és sugározták szét a konyha minden pontján. Savanyu gőz gumolygott. A gőzbe lőjaja egy rongydarabbal mosogatni kezdte a tányérokat. Amit elmosott, az asztalra rakta. Aztán megtörölte s gondosan lerakta őket a helyükre. A víztűcsás asztalt letörölte s friss vizet hozott a melegítőbe. Seprőt fogott, felsöpörte a konyhát, a szemetet kivitte, a lapátot, seprőt a helyére tette.

Egy székre roskadt, kezét ölébe ejtette. Karjában a szálkavékony csontocskák remegtek. Kis, fehérdoboz-melle zihált. Sápadt arcán, a rezgőszirma margaréta virágok dombján piros körök gyultak ki. Színtelen szeme vizében zöld vonalak keringtek.

A ház fölött, a nagy, szabad égen diadalmas zengéssel uszott az egészséges arany nap. Amerre elvonult, a levegő izzani kezdett s a folyók két partjára fektetett homok-lemezekon megbarant emberek hevertek. Mint arany patika haladt a világ fölött s hét színben csillogó fínye olajával kente, fürdette az eléje tárt testeket, a szivas bordákkal megtámasztott mellett, a helül pirosan rothadó tüdőt, a kőszvény kormatót fekete lábikrákat. Besűrűt a csontokra fonódó erek lila venyigébe, mezkörgette a sárga, izsapos vért, piros gramfonlemezeket indított el benne, melyek a fülhöz érve a dobhártya mögött pattogó indulót zengtek. Zászlók lengtek, sapkák röppentek, kacagó gyermekarcok emelkedtek rá, víz fröccsent, lomb ingott feléje...

Hirtelen felugrott a székről s szűkülve, nyöszörögve a levegőbe szimatolt. A konyhaajtóra akasztva könnyű habfüggöny lógott. Félrerántotta s mint az eszelős, hosszú sikitással végig-

Spanyolország nemzeti ünnepe

A falangisták azonnali részvételt követelnek Európa újrendezésében. Még sok gazdasági Gibraltár is van, amelyeknek el kell tűnniök

Madridból jelentik: Spanyolország csütörtökön ünnepelte az 1936. július 18-ikán megindult nemzeti fölkelés évfordulóját. A spanyol főváros ez alkalomra zászlódiszba öltözött. Dél előtt a nemzeti szindikátusok kétszáz ezer tagja vonult el Franco tábornagy államfő előtt, aki díszemlényről fogadta az üdvözlést. Felvonult a három fegyvernem rüldötsége is. A diplomáciai emlévények zsufoláig megtelek. A falangista szervezetek egyik vezetője ünnepi beszédében azt követelte, hogy Spanyolország vegyen részt azonnal cselekvő módon Európa újrendezésében. A szindikátusok egyik képviselője arra emlékeztetett, hogy Spanyolországban még sok gazdasági Gibraltár van, amelyeknek el kell tűnniök.

Az olasz sajtó lelkesen méltatja a spanyol nemzeti célokat.

Rómából jelentik: Az olasz lapok lelkes hangon emlékeznek meg a spanyolok csütörtöki ünnepnapjáról. A *Tribuna* hangoztatja, hogy az új Európában Spanyolország is hatalmat nyer majd a szavát. A nemzeti spanyol állam nem tűrheti, hogy Gibraltár továbbra is idegen kézen legyen.

Az olasz lapok kivétel nélkül kiemelik Franco-nak az évforduló alkalmából mondott beszédét és különösen azt, hogy végre akarja hajtani Izabella királynő történelmi végrendeletét, mely a következő spanyol nemzeti célokat jelölte meg: Gibraltárt, terjeszkedést Afrikában és a spanyol nemzeti egységet.

Mussolini és Franco találkozója. A földközi-tengeri antant megvalósítása.

Rómából jelentik: A *Corriere del Padano* jelentése szerint Mussolini és Franco augusztus első felében állítólag találkozni fog. A spanyol állam vezetőinek kívánságára hír szerint sor kerül a földközi-tengeri antant megvalósítására.

Gondoskodás az elesett hősök árváiról és az ujjáépülő községekről.

Madridból jelentik: A spanyol nemzeti ünnep alkalmából a hivatalos lapban két törvény jelent meg. Az egyik arról intézkedik, hogy a spanyol

felszabadító háborúban elesett hősök árvái, ömennyiben arra rászoroulnak, megfelelő ellátásban részesülnek. A másik törvény szerint azok a községek, amelyek a háboru folyamán elpusztultak vagy súlyos károkat szenvedtek, gazdasági természetű engedményben részesülnek, míg ujjáépítésük befejezését nyer. A spanyol nemzeti fölkelés évfor-

Ujabb bombázó támadások Gibraltár ellen

Gibraltárból jelentik: Csütörtök délelőtt két ismeretlen nemzetiségű repülőgép újabb támadást intézett Gibraltár ellen. A légharító utégek működése nem tudta a repülőgépek behatolását és továbbállítását megakadályozni.

Madridból jelentik: Gibraltárnak csütörtök hajnali három óraker történt bombázásával kapcsolatban a következőket jelentik: Négy idegen repülőgép öt nehéz bombát dobott le. A bombák egyrésze a gibraltári tengerészeti hadianyagraktár közelében esapott le. A bombázásnak öt halálos áldozata és sok sebesültje van. Több ház összeomlott.

Gazdátlanul hánykolódik egy 15 ezer tonnás angol hajó a Földközi-tengeren.

Rómából jelentik: A Stefani iroda légi arcvonalbeli külföldi tudósítója azt az értesülést közli,

dulója alkalmából egyébként csütörtökön nagy ünnepi felvonulás volt Barcelonában. A felvonuláson 400 ezer ember vett részt. Felvonulás volt Cadizban is.

Most jelent meg

Dr. Bíró Vencel:

Gr. Mailáth G. Károly
erdélyi r. kath. püspök életrajza

Ara 200 lei.

Megrendelhető a Magyar Lapok kiadóhivatala útján.

hogy az az ismeretlen nemzetiségű kereskedelmi hajó, amelyet Málta felé haladtában a szicíliai csatornától délre olasz bombatalálat ért, angol tulajdonban volt 15 ezer tonnás tartályhajó. A hajót súlyos sérülései miatt legénysége teljesen magára hagyta. A legénység tagjai mentőcsónakba szálltak, a gőzös pedig most is gazdátlanul hánykolódik a tengeren. Ez is azt mutatja, hogy Olaszország teljesen ura a Földközi-tenger középső részének és a brit tengernagyi hivatalnak egyre nagyobb gondot okoz Málta ellátása a szükséges anyagokkal.

A szudáni és szomáli határon az angolok nyugodtnak mondják a helyzetet.

Londonból jelentik: (Reuter.) Angol jelentés szerint a szudáni és szomáli határok mentén minden nyugodt, csak a keleti sivatagi arcvonalon volt némi élénkség.

Az angol kormány lefoglaltatta az angol kikötőkben levő összes francia kereskedelmi hajókat

Londonból jelentik: Az angol kereskedelmi tengerészeti minisztérium közli, hogy az angol kormány a védelmére vonatkozó intézkedések értelmében lefoglalta az egyesült királyság kikötőiben horgonyzó valamennyi francia kereskedelmi

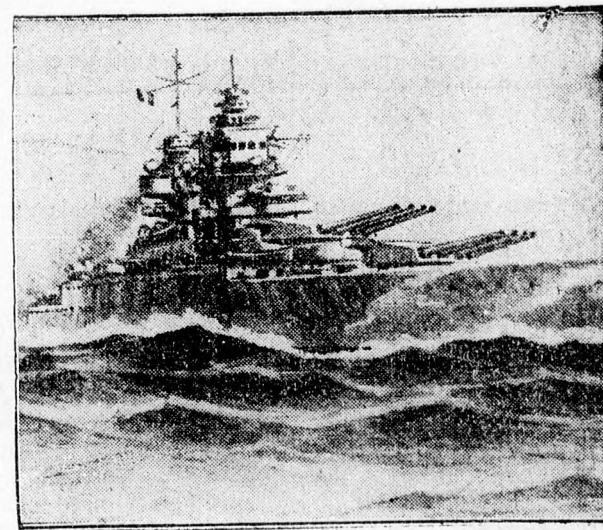
hajót. A háboru végéig ezeket használni fogják és használatukért megfelelő díjat fizetnek. A hajók angol lobogó alatt futnak, de viselnek francia zászlót is.

Anglia a semlegesség megsértésével vádolja Svédországot.

Londonból jelentik: Az angol kormány értesítette a svéd kormányt, hogy azt a legutóbbi határozatát, mellyel engedélyezte német csapatoknak svéd területen való átutazását, igen súlyosnak tartja. Az angol kormány a svéd elhatározást kénytelen a semlegesség súlyos megsértésének tekinteni.

Bombázás Kelet-Skócia több vidékén.

Londonból jelentik: Az angol belbiztonsági minisztérium jelentése szerint csütörtök este német repülőgépek Kelet-Skócia több vidékére bombát dobtak. A bombázásnak több halottja van.

Az 1939-ben épült „Richelieu”, Franciaország legnagyobb és legmodernebb hadihajója, amit az angolok Dakar mellett megsemmisítettek

futott a folyosón s néhány ugrással a kapunál termelt. Két kézzel belekapott a kilincsbe, bekapaszkodott s lenyomta. A zár nem engedett. Jajongva, dühösen rázni kezdte. A deszka szárazon kopogott, de a kapu nem mozdult. Keze az ütésektől sajgott, karjába belenyilalt, hangja elült, feje lenyalkott s két vézna karján függve, mint fehér denevér, lógva maradt a kilincsen. Nyoszorógvé, panaszosan sirni kezdett, felfelé tartott arccal kiáltott valamit, de kiáltására az utca süket maradt s a ház tampa kongásokkal felelt. Mint a bezart madár, kis teste egész súlyával megegyezően nekiugrott, édesen koppant, elalélt s hang nélkül eldőlt a tövében...

Mikor magához tért, ide-oda dülöngélve támolgott s minden lépésnél a falhoz dőlt. Neki-támaszkodva kapargatni kezdte egy ponton a meszet. Mint a ketrebe csukott vad, fásultan bámult maga elé. A szoba ajtaja nyitva volt s a falon a vak, olajzöld tükörben egymás mögött ágaskodva nézegették magukat a butorok. A tükör mellett kétoldalt fényképek függtek, fekete ruhás és mirtuszkoszorus merev arcok s szemben a központi hatalmak vezérkarának színes képe, háborus emlék: a csoport közepén a négy uralkodó s mögöttük terelve pirosajtókás, csukaszürke koponyú tábornokok.

Egy darabig állt a konyhaajtóban az ajtófel-fához támaszkodva. Valami eszébe jutott s furcsa láng lobbant fel a szemében. Szíve a torkában dobogott s elsápadt a gondolatra. Hig vére, mint gyöngye patak meggyorsulva futott s kelepelt a kis vérmalmot. Szeme elé szürke ködök ereszkedtek. Hirtelen megszédült, a dac, a bosszu is ingerelte. A kivételes ritka alkalom piros ördöge táncolta körül. Fejletlen lécsontjai biztatták, a gyomra tárogva fujtatott. Idegesen körültekintett, hallgatodzott. A szobaajtóhoz osont s becsukta. Lábujjheegyen a kredenchez lépett. Már nem tudta, mit cselekszik. Mintha gonosz erők fogták s vezették volna a kezét. Sápadt arcán a margaréták, mint kigyult villanylámpák világítottak, ajka kiszáradva...

Kinyitotta a kredenc ajtaját s benyult. Nem kellett keresgélnie, tudta hol van, elsőre megtalálta a porcellánszelencét, óvatosan kiemelte. Levette a tetejét. A szelence mélyén szikrázóva féhérelt egy maréknyi kockacukor. Gyermekálmok építőanyagának egymáson heverő édes kövei.

Villámsugár futotta át s reszkettette meg testének gyöngye vázát. Mámorosan nézte s a foga összekocant. Remegő kézzel belenyult s kivette a legfelső szemet a tartóból. Tenyerére véve iszonyodva nézegette. Behunyta a szemét s a nyelvére tette. Beleborzongott. Ebben a pillanatban zörrent a kapu. Sűbálványá dermedt a rémület-től. Jeges hideg szaladt keresztül rajta. A szelencét kis hja, hogy el nem ejtette. A cukrot, amelyet a szájában tartott egészben lenyelte. A szelencét villámgyorsan visszadugta a helyére s kiugrott az ajtó elé. Szíve hangos kopogással vert.

Valaki lenyomta kint a kilincset és továbbment; nesze sem hallatszott már. A kilincs nem mozgott, a kapu nem rezzen.

Halálraültán fülelt feléje sokáig. Véres zsongásával volt tele a füle, nem hallott, nem látott semmit. Visszalépett a kredenchez, kitárta az ajtót sarkig s elővette a szelencét megint. Nem törődött semmivel. A konyhaküszöbre telepedett vele. Olébe szoritotta. Behunyta a szemét s bódító vérhullám szállt az agyára. Egymásután szedte ki egyik kockát a másik után. Ajka vonaglott, kis nyeldekklője alá-fel járt. Evett, evett, amíg a szelence ki nem ürült. Elégtételt, kielégülést érzett mindenért, az elmaradt kirándulásért, az egész keserű életért. Az édes izzel eltelt, jóleső meleg járta át mindenét. Fejét lehajtott s nem bánta, ha összedől felette az ég, ha felcsap körülötte vörös lángokkal a tűzbororult világ... De később mégis felébredt benne a bűntudat.

Egy bokorból húzták elő este, mikor hazajöttek. S mikor vattatni kezdték, elfehéredett arccal állt a lámpavilágban s minden ízében reszkedett.

Pétain francia államfő fogadta a diplomáciai testületet

A francia királyság visszaállítását tervezik. — A német hivatalos körök kifogásolják, hogy a francia politikában ismét felujult a németellenesség

Vichyből jelentik: Pétain francia államfő fogadta a diplomáciai testület tagjait és rövid beszédet intézett hozzájuk.

Zürichi hírek tudni vélik, hogy Pétain állítólag a királyság visszaállításán fáradozik. Ebbeli törekvéseiben, állítólag, a királypárti beállítottságu Weygand tábornok támogatja.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda közleményt adott ki, melyben megállapítja, hogy jogosult volt az a tartózkodás, mellyel a német illetékes körök a francia belső átalakulás híreit fogadják. Ez az átalakulás egyelőre csak a volt plutokrata körök felelősségének az eltakarására szolgál, de már mutatkoznak a jelek, melyekből a németellenesség további irányát ismét kiütöközik. A német közlemény utal a francia külügyi felhivatalos Temps egyik legújabb cikkére, mely a menekültek sorsa miatt a német megszálló hatóságoknak tesz szemrehányást. Azt is kifogásolja, hogy a megszállott és meg nem szállott területek közé miért vontak kínai falakat. A német közlés ezzel szemben megállapítja, hogy azért csak a francia hatóságok felelősek, ha németellenes propagandájukkal a francia lakosság millióit űzték ki otthonukból s a mezőgazdasági termelés folytonosságát olyan katasztrófálisan megállították. A német megszálló hatóságok azonnal gondoskodtak a menekültek élelmezéséről és a mezőgazdasági munkák helyreállításáról. Most a francia politika részéről mégis újabb németellenes agitáció a hála.

A német közlemény Baudoin külügyminiszternek a Journal de Genève-ben megjelent nyilatkozatából is kiolvassa, hogy a francia politika a németek elleni vádaskodás útjára hajlik. Baudoin emlegeti, hogy a francia kormány több kezdeményezését a német megszállás lehetetlenné teszi s hogy Franciaország még nem kötött békeszerződést Németországgal. A németek — mondja a közlemény — ezt tudomásul veszik s emlékeztetnek arra, hogy húsz év előtt a franciák milyen békét kényszerítettek Németországra s milyen kiéhezhető és pusztító megszállást vittek végbe. A német közlemény még kifogással felel a németek és olaszok által szabaddá tett tuniszi francia rádióban hogyan állandósulnak mindjobban a németek és olaszok elleni hangulatkeltő leadások.

A tuniszi lakosság tiltakozik a francia rádió németellenes hangja miatt.

Párizsból jelentik (D. N. B.): Párizsi német körökben élénken kommentálják azt a tényt, hogy a tuniszi bennszülött lakosság tiltakozással tiltakozott az angolok oráni merénylete ellen és hogy a lakosság nagyon csodálko-

zik, amikor a tuniszi francia rádió arabnyelvű bemondója Németországgal szemben ellenséges hangot használ. Ez a bemondó — mondják ezekben a körökben — úgy látszik elfelejti, hogy a saját létezését is a német győzők nagylelkűségének köszönheti, de csalódik ak-

Elzászban őszig rendezik a háború nyomait

Az elzászi kérdést az ottani német nép helyreállításával rendezik

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti Strassbourgból: A XIII-ik elzászi körzeti politikai és körzeti biztosainak ülésén, amelyen az Elzászban tevékenykedő birodalmi tartományi hatóságok valamennyi megbízottja megjelent, Wagner Róbert birodalmi helytartó beszédet mondott.

— Az elzászi kérdést, — mondotta a többi között, — Franciaország mesterségesen hozta létre. Elzász a gondban és szükségben, háborúkban és szenvedésekben oly gazdag történelme során sok vértanút adott a német népségnek.

A beszéd további során a birodalmi helytartó Elzásznak nép- és fajidegen elemekből

kor, amikor azt hiszi, hogy a német türelem végtelen.

A francia külügyminisztérium új főtájkára.

Vichyből jelentik: Francois Charles Roux-t nevezték ki külügyi főtájkára.

Az Egyesült Államok kormánya egyelőre letiltotta a franciaák részére a kifizetéseket.

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok pénzügyminisztere közli, hogy a francia letéteket mindaddig zárolják, míg meg nem állapítják, hogy ki képviseli a francia kormányt és mit képvisel a francia kormány. E zárolt alapból csupán kis összeget tesznek időnként szabaddá, hogy fedezzék az Egyesült Államokkal szemben fennálló francia adósságok törlesztését. Megtiltanak bármiféle pénzvisszatérítést Franciaországba.

való megtisztításának kérdését elemezte. Hangzottaita továbbá, hogy a termőföldekről őszig el kell tüntetni a háború minden nyomát. A lakosságnak ezért rendelkezésre boosátják a zsákmányolt lovakat és kocsikat, mert a franciák visszavonulásuk közben az elzásziakat házállataiktól megfosztották, vagy elpusztították azokat.

A birodalmi helytartó végül ismertette a legutóbbi négy hét építő munkáját, rámutatva arra, hogy sok üzemben már is megindult a munka, más üzemekben pedig az elkövetkező napokban, vagy hetekben szintén megindul az élet. Több vasútvonalon rövidesen megindul a vasútforgalom és megkezdji működését a posta is.

Ellentét Churchill és az angol királyi ház között

A lordok háza is ellenzi a franciellenes politikát

Rómából jelentik: Az olasz lapok értesülései szerint Churchill súlyos ellentétbe került György királlyal. A király — a hírek szerint — elfeltéti az oráni akciót. Megingott Churchill helyzete a Lordok házában is, mert a parlament felsőháza, a királyhoz hasonlóan, szembehelyezkedik a franciellenes politikával.

Itt említjük meg, hogy a Tangerben megjelenő Petit Journal című lap Windsor Edvardnak bahamai kormányzóvá történt kinevezésével kapcsolatban a következő értesüléseket

közli:

„A francia-német fegyverszünet megkötése után a herceg elégedettségének adott kifejezést az angol kormány politikájá miatt. Az oráni incidens után Windsor Edvard tiltakozó levelet intézett öccséhez, VI. György angol királyhoz, a windsori herceg veszélyessé válható magatartásának ellensúlyozása képen Churchill angol miniszterelnök kieszközte, hogy a volt angol királyt a Bahama-szigetek fő kormányzójává nevezzék ki.”

Anglia nem tudott kellő termelést kifejteni a gyarmatokon

Olasz megállapítás a gyarmatok rabszolgasorsáról

Rómából jelentik: A Popolo d'Italia foglalkozik Anglia gyarmatosítási politikájával és azt írja, hogy Anglia gyarmati forrásai akkorák voltak, hogy nem is igen erőteljes azok kihasználását. Egyik példája ennek Kenia, ahol értelmes, dolgozó és kezdeményező gyarmatosító

nemzet elérhetné mindazt, amit Anglia nem tudott, vagy nem is akart megtenni. Kenia óriási kincsei még feltárára várnak. Elég arra utalni, hogy Nairobi kávétermelését évi másfél millió font hozamra korlátozták, holott ezt a termelést lényegesen fokozni lehetne. Anglia azonban ma csak rabszolgasorsban tartotta gyarmatait. Másképpen lesz ez holnap. Az olaszok nairobi kávéit isznak majd és ennek sok más íze mellett győzelem-íze is lesz.

A diplomáciai képviselők és egyéb testületek tisztelgése a spanyol államfő előtt

Madridból jelentik: A nemzeti fölkelés évfordulója alkalmából Franco tábornagy fogadta a diplomáciai képviselőket, a kormány tagjait, a nemzeti tanácsosokat, a fallang politikai bizottságának tagjait, a párt és az állam, valamint a véderő és a polgári hatóságok vezetőit. A spanyol caudillo (nemzetvezér) feleségével együtt üdvözölte a vendégeket.

A világháború legvéresebb harcainak színterére vezet el az olvasót

BETTY SCHNEIDER:

VERDUN HALOTTAI

című megkapó szépségű könyve, amely most jelent meg Fodor Viola művészi fordításában. — A nyolcszáz ezer hősi halott emlékét megindító elmélyüléssel idéző műnek különös időszerűséget kölcsönöznek a közelmúlt eseményei, azért a kiváló német író könyve fokozott érdeklődésre tarthat számot.

Ara 80 Lei és portó. — Megrendelhető a Magyar Lapok kiadóhivatalában

A francia menekülés drámája

Naplójegyzetek az összeomlás országútján

Sok híradás számolt már be a francia-országi menekültek elképzeltetlen nyomorúságáról és viszontagságairól. Az alábbi helyzetképek, amelyeket a „Deutsche Allgemeine Zeitung” nyomán egy francia szemtanú naplójegyzetei alapján közlünk, megdöbbentő színekkel mutatják be azt a tömegtragédiát, amelyet az 1939 szeptember 3-iki francia hadüzenet felelőtlenül és megdöglőtellenül felidézett.

Szerda, július 12. Hajnali négy óra. Átázott szénaboglyán ülök, a mező kellős közepén. Hogy hogyan vezettem ide gépkocsimat a zivataros, szuroksötét éjszakában — talány előttem.

Tegnap, kedden délután egy óra tájban hagytam el Párizst. Az elutazás valami rettenetes volt. A Porte d'Italie-nél már megkezdődött a dráma. Ezen a Fontainebleu felé vezető pompás műúton helyenként nyolc kocsis is elfér egymás mellett, de a menekülés zürzavarában tíz-tizenkét kocsis szorongott rajta, szinte egymáshoz tapadva. Néha két-három automobil oly erővel csapódott egymáshoz, hogy a sárhányók és tengelyek egymásba fúródtak, összeakadtak s aztán mint összenőtt ikrek és hármaskerek együtt folytatták útjukat.

Minden gépkocsis teherhordó tevéhez volt hasonlatos. Főnt a kocsis tetejére matrácok, bőröndök, gyerekkoscsik, kerékpárok, pótkerek, benzinhűtők voltak felkötözve; elől a hűtőn s jobbról és balról a sárhányón, meg hátul a bőröndtartón kosarak, ládák, mindenféle haszontalan dolgokkal teletömött zsákok, varrógépek, játékszer, kutyaházak, madárkalitkák, ketrecek, a kocsi belsejében pedig dobozok, csomagok, párnák, takarók tömkelege alatt elevenen eltemetve az emberek. Több mint kétmillió párizsi hagyta így el rövid pár nap alatt a francia fővárost.

Már a Porte d'Italienél egy talán 50, talán 100 ezer gépkocsiból álló óriási áradat kapott el és sodort magával. Délután egy órától éjjel két óráig, tehát 13 óra alatt alig 20 kilométert jutottam előre. Csak úgy rémlik nekem, hogy este kilenc óra felé a repülő bombáitól teljesen elpusztított orlyei repülőter mellett haladtunk el. Ez a rém, amelyen most rostokolok, nem lehet messze ettől a repülőteremtől, mert Orley után egyáltalában nem jutottam előbbre. Ugyanis rettenetes jelenet játszódott le.

Párizs felől több száz nehéz teherkocsi robotgott, amelyeken nagy sietséggel leszerelt gépek toronyosultak. Mintha óriási tankok támadtak volna minket hátha. A mi megrakott kocsinkat egyszerűen félre nyomták, összelapították vagy felborították. Ugyanakkor az ellenkező irányból, Fontainebleau felől jövet hatalmas tömeg katonai szörnyeteg tünt fel.

— Helyet! — kiáltották a katonáknak. — Elélmiszerszállítvány.

Helyet? Te jó Isten! Egy tevé könnyebben át-bújik a tű fokán. Minden megakadt. Egy idősebb tiszt tünt fel, tarkójára tolt a sapkáját és átvette a rendfenntartás szolgálatát. Egy órai rendfenntartó erőfeszítése után túlzás nélkül 50 teherkocsi állott kezesbe az országúton s köztük jónéhány száz magán kocsis össze-vissza, keresztül-kasul. Se előre se hátra nem lehetett többé menni. Mintha a világ vége következett volna be. S hozzá: jött az éjszaka.

Most már emlékszem. Így kerültem a többiekkel együtt erre a mezőre. Hízalodik. Ameddig csak látok a mezőn, mindenütt gépkocsi gépkocsi mellett elképzeltetlen összevisszaságban. Sok kocsinak a négy kereke mered a magasba, mintha segítségért könyörögve tárták volna ki karjukat az ég felé. Gyermekesírás hallatszik. Asszonyi jajgatás, sópánkodás, panasz vegyül a férfiak dübörgő káromkodásába. Nem mesze tőlem egy lúdán ül egy fiatal hölgy, fehér keztyűvel. Fekete seiyem ruhája az esőtől és harmattól átázva tapad testéhez. A reggeli derengésben úgy tűnik fel az arca, mint valami indiánusfej. Közledek hozzá. Csak a piros ajakfesték és a szemöldök mestereges feketéje oldódott fel és mázgáldott el a képén az esőben. Egyike ama párizsi nők százezreinek, akik tegnap

hanyathomlok menekülve hagyták el a divatszalonokat és áruházakat.

Remélem, ma sikerül előbbre jutnunk. A nehezén túl vagyunk már. Holnap reggel Pauban kell lennem, ahol egy nagy filmvállalat igazgatója vár reám és ahová tegnap nagy tömeg értékes filmanyagot küldöttünk. A reggel gyönyörű. Most kél fel a nap... Ó, ha a gépkocsim szilárd talajon lenne már...

Szerda, június 12, este 9 óra. Itt, emellett a jegyem mellett vesztegelek már négy teljes órája. Ma reggel 4 óra óta több mint 60 kilométert tettem meg, de — amennyire tájékozodni tudok, — legfeljebb 20 kilométerre vagyok az én átázott szénaboglyámtól.

Fel nem foghatom, mi történik velünk. Ma reggel öt óra tájban, mikor hosszas vergődés után nagynehezen elértem az országútat, az ott vonuló csapatok tisztjei mezei utakra küldtek minket. És akkor ostoba tévelygés kezdődött hol Orleáns felé, hol pedig mezőkön és szántóföldeken át pont az ellenkező irányban. Legalább tízezer roskadásig megrakott gépkocsi végezte velem együtt, naphosszat ezt a cirkszi keringést. Valahányszor sikerült országútra jutnunk, az csapatokkal és katonai szállítmányokkal volt tele s a tisztek visszakergettek minket a dűlőkre, a mezőkre.

Csak pár órával ezelőtt, néhány katona jóvótábol, akik végre mégis ráengedtek minket az országútra, tudtunk a ketrecből kiszabadulni. De csak kevesen, néhány százan részesültünk ebben az isteni kegyelemben. Ameddig a szem ellát, matrácok és matrácok. Itt-ott négy kerék mered az égnek.

Rég ismerem ezt a jegyefákkal szegélyezett utat. Pithiviers-n keresztül Maheherbes felé vezet s onnan a Loirehez, Orleáns vagy Sully irányában. Még a napoleoni időkben építették és végigkanyarog az egész Loreet-vidéken, amely most az alkonyati fényben fonséges szépségében terül el.

Es mi itt vesztegelünk, mintha ide szegezték volna minket. Jobbról a menekültek hosszú gépkocsisora kigyózik, balra egy végtelen katonai szállítmány. Meddig nyulnak ezek az óriáskigyók? Visszafelé bizonyára Párizsig, előre pedig talán Orleánsig, vagy egészen Biarritzig vagy Panig.

Mögöttünk vezényszavak hallatszanak. A parancszavak közelednek. Tisztek. Felszólitának minket, hogy azonnal távozzunk az országútról. De hová, az Isten szerelmére? Nincs pardon. Valamennyi gépkocsinak azonnal takaróznia kell. Ahol

a motor nem bírja a meredélyt, ott egyszerűen az árokban marad a gép s talán ott is marad a háboru végéig is. Tengelyek törnek, gumiabroncsok pukkannak ágyúdörgésszerűen. Sikerül átjutnom az árkon. Beletelik egy óra, amíg a tisztek az egész útszakaszt fel tudják szabadítani. Ennél a műveletnél tíz gépkocsi közül legalább kettő használhatatlanná válik. Szerencsétlen utasok kicsomagolnak, letelepednek a búzaföldre és kínjukban elkezdnek falatozni.

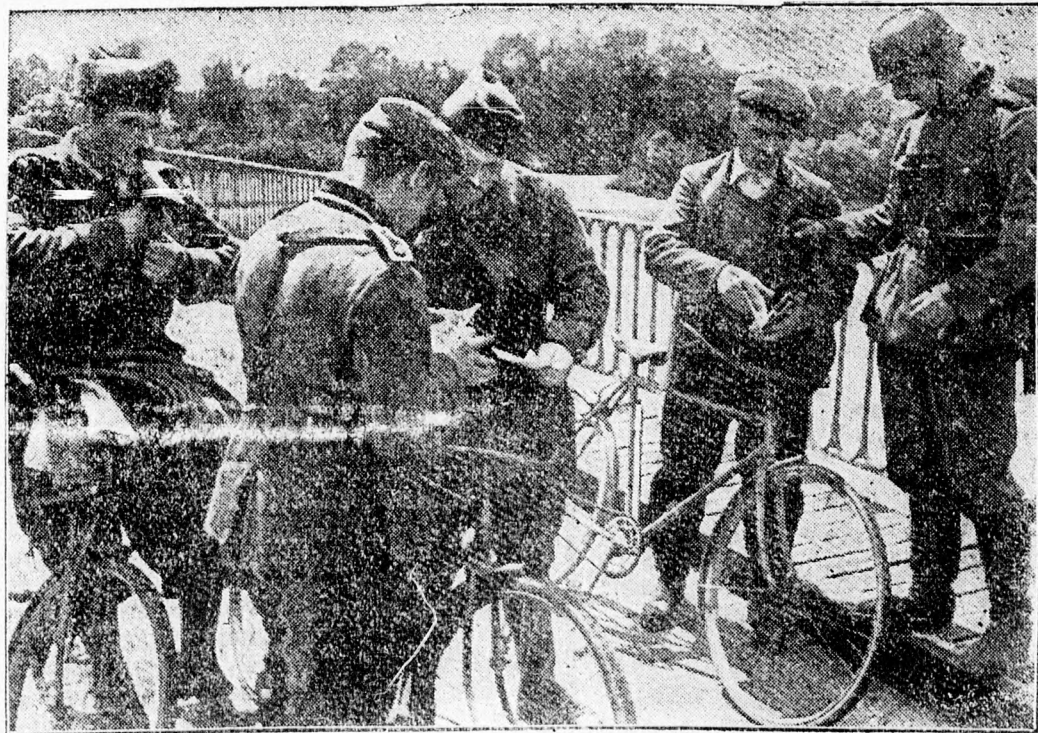
S mi fog most történni? Valószínűleg az egész éjszakát itt kell eltöltenünk. Hatalmas csapatok vonulnak fel. Nehéz és könnyű tüzérség, gyalogság, gépfegyverek, tábori konyhák, néger, marokkóiak, lézélhárítók, tankok, szanitációsztakok... hova vezetik ezeket a hadosztályokat? Párizs felé? Talán csak nem akarják a fővárost védeni?... A feleségem unszol, hogy kérdezzek meg egy katonát. Meg is teszem. A katona kiköp és goromba választ ad.

Mire beköszönt az éj, valamennyien tegezzük egymást. Elemőzsiát cserélünk s érdeklődünk egymás körülményei felől. A kimerültségtől korán álmoság nehezedett reám s elhatároztam, hogy befekszem a búzába. A feleségem az öllel együtt a kocsiban marad. Hogy feleségemnek bebizonyítsam: mégsem vesztettem el egészen a fejemet, kijelentem neki, hogy végre van alkalma egy bűvös június éjszakát szabad ég alatt eltölteni.

Éjfél után két óra tájban rettentő zápor keletkezett. Ömlött reánk az eső. Az éj fekete volt mint a sötétkamara. A csapatok és a katonai szállítmányok egész éjszaka szünet nélkül vonultak Párizs felé. A zápor elől a kocsiba menekültem és a kormánykerék mellett a tudtam el.

Csütörtök, június 13. Este 9 óra van. Belleardéban vagyunk, azaz mindössze 90 kilométerre Párizstól délre, pedig ma reggel öt óra óta legalább 150 kilométert tettünk meg. Mint valami tébolyodott kocsikáztunk a Melun-Etampes-Bellegarde-Montargis négyeszőgben köröskörül. Százezer egér egy egérfogóban. Lehetetlen ebből a körzetből utat találni déli irányban, a Loire felé. A nap egész idő alatt örületesen tűzött reánk, élelmiszereink elfogyott, sem enni, sem inni nem kaptunk semmit sehoh. Egy pillanatra sem lehetett levenni a kezem a kormánykerékről. Azt a kocsivezetőt, aki egy percre elhagyta helyét, esetleg szerencsétlenségére ép abban a pillanatban, mikor a folyton növekvő menekült-áradat 100 métert előre tudott haladni, egyszerűen félre tolták s várhatta, míg megint bele tud kerülni a továbbözönlés sodrába. Ha az ilyen kimaradottak megkísérelték, hogy mégis megint befurakodjanak a sorba, vállalniok kellett a megveretés kockázatát. Még jól jártak, ha csak gumiabroncsaikat vágták szét. Egyetlen kocsisozsúságnyi előny elvesztésének gondolata is elviselhetetlen volt e százezernyi, fejvesztett tömeg számára. Egy óra alatt hatvanszor is begyújtottam és hatvanszor is kikapcsoltam a gázt. A benzín drága volt mint a méreg.

E 150 kilométeres körtánc alatt kocsinknak csak egy kereke gördült az országúton, a másik állandóan valahol a sánc fölött lebegett, az országút közepén pedig két egymásmelletti menetszlopban is, csapatok, csapatok és megint csapatok, amelyek azonban most már nem észak felé

Franciaország németek által megszállott területének határvonalán német katonaság ellenőrzi a határvonalon átlépőket

meneteltek. Öt-hat hadosztályra becsülöm azt a katonai erőt, ami ezen a napon mellettünk elhaladt. Estefelé bezedbe elegyedtem néhány katonával, akik azt mondták nekem, hogy két visszavonuló hadsereg ez. Ugy látszik, mégsem fogják Párizst védeni, de Weygand a Loire mögött keményen ellenáll majd.

Kora délután óta minden irányból minden mezei úton és ösvényen csak úgy özönlenek a menekültek. Síralmas kép. Lófogatok, parasztszekerék, ökrös szekerek, kézikocsik, taligák, gyalogosok... mindenki fut, menekül, ment amit menteni tud.

Minden parasztszekerre ugyanazt a motyót rakták fel. Néhány kötés széna, szalma, egy zsák liszt, ágytakarók, pokrócok, párnák, székek, szekrények, ruhagöngyölegek; egy láda csirkékkel és házinyulakkal; szentképek, néha egy kecske vagy egy disznó. Az aggastyánok is gyalog haladtak és taligákon rengteg holmit húztak vagy taszítottak a nehezen járható mezei úton.

Péntek, június 14. Pithiviers előtt történt meg első ízben, hogy repülő szálltak el fölöttünk, igen alacsonyan. Könnyen ki lehetett venni a német repülőgépek színeit. A katonák azonnal lefutottak az országútról a mezőre és lefeküdtek a földre. Egy-egy menekülő az ágyuk vagy a katonai teherautók alá bújt, de a legtöbben meg se mozdultak helyükről, nem mintha nem szerettek volna ok is szétszaladni, hanem mert belátták, hogy egyszerűen nem tudnak kikászolódni autoikból, a cök-mókjaik alól. A parasztiok pedig a szekerekre toronymagasan felrakott holmijukról nem bírtak lelépni idejében, azért ok is megmaradtak helyükön. A repülő, úgy látszik csak végig nézték ezt az egyszerűen elképzelhetetlen drámat. Háromszor-négyszer is visszatértek. De nem dobtak le egyetlen bombát sem és egy lövés se esett.

A katonák óvatosságra intettek mindenkit, mert — mondták, — valósággal örülték lenne a németektől, ha a polgári lakosságra való tekintettel egy egész hadsereget bántatlanul engednék a Loire-hoz vonulni.

Ez alkalommal tudtam meg, hogy Párizst húszonnégy órája nyit városnak nyilvánították. A hír futótűzként terjedt el a menekültek között. Két nappal ezelőtt ez volt a jelező: „Meneküljön, aki teheti! — Párizst házról-házra védeni fogják!” Két millió embert kergettek ki ezzel a fővárosból az országutakra, a mezőkre. És ma — nyit város Párizs. A férfiak keze ökölbe szorult, az anyák sírtak. A katonák némi kenyeret és tejkonzervet osztottak szét a gyerekek között. Egy gépkocsivezető 1000 frankot ajánlott fel nekem tíz liter benzinnél. De az én kocsimban is csak négy liter volt már.

*

Mintha csak gonosz álom lett volna az egész. A visszavonuló hadsereg... rengeteg néger... ez a rettentő nyomor... Ehségtől síró gyermekek... Egy beteg öregasszony egy rozoga kézikocsiban, amelyet egy tizenkétéves leányka tol... Anvák, akik elvesztett gyermekeiket hívják és hangjukat elnyomja a motorok pokoli zaja. Vonító kutyák keresik gazdáikat... Benzin... benzin, hogy holnap folytathassuk utunkat... Szédülök... Belle-garde-nál holtfáradtan estem a mezőre s úgy elaludtam, mintha agyonütötték volna.

(Folytatjuk.)

Dr. Gálos László
Vasárnapok,
ünnep napok

című könyve, amely minden vasárnapra és ünnepnapra lelkiolvasmányt ad. Anyaga a vasárnap liturgikus szelleméből való, érdekes, gyakorlati és mindenkinek alkalmas.

Aré kartonkötésben 240 Lei és portó

Kormányintézkedések az aratási munkálatok gyors és eredményes elvégzésére

Katonai és előképzős munkaosztályokat és katonai szállítóeszközöket bocsájtanak a termelők rendelkezésére. A katonai szolgálatot teljesítők gabonáját ingyen aratják le és hordják be

Bucurestiből jelentik: Lapunk tegnapi számában hírt adtunk arról, hogy a kormány összefoglaló közleményt adott ki azokról az intézkedésekről, amelyeket a mezőgazdasági munkák elvégzése érdekében már életbeléptettek, vagy életbe fognak léptetni. A közleményt, nagy fontosságára való tekintettel, szószerinti szövegével itt közöljük:

I. A minisztertanács úgy határozott, hogy valamennyi minisztérium erejét a földművelésügyi szolgálatába állítja, hogy teljes értékben elvégezhesse a mezőgazdasági munkálatokat. Ennek a határozatnak a végrehajtására a következő rendelkezéseket hoztuk:

1. Az 1940 július 9-én keltezett minisztertanácsi határozat értelmében törvénybe iktattuk a mezőgazdasági munkaerők mozgósítását, úgyhogy a jelenlegi súlyos helyzetben senki sem maradhat tétlenül.

2. A hadsereg a mezőgazdasági erőfeszítésben a következőképpen működik közre:

a) A nagyvezérkar 3-ik számú közleménye értelmében leszerelték embereket, lovakat és szekereket.

b) Jelentős számú katonát határozott időre szabadságot kap.

c) Katonai csapatokat és szállítóeszközöket bocsájtanak a vármegyei főnökök rendelkezésére, azon a vidéken, ahol éppen állomásoznak.

d) Katonai előképzősöket és önkéntes munkáscsapatokat szerveznek.

e) Egységeket a munka elvégzésére helyben mozgósítottak.

f) Meghatározott időre a hadsereg traktorokat, mezőgazdasági gépeket és gépkocsikat ad ki.

II. Hogy mindenki tudomást szerezzen a mezőgazdasági munka megszervezéséről s hogy az érdekeltek ne veszítsék idejüket a kérdészködéssel, a továbbiakban ismertetjük a vonatkozó intézkedéseket:

1. A megyei mezőgazdasági munka megszervezésével és levezetésével a vármegyei főnököket bizzuk meg.

A vármegyei főnök felelős a kormány előtt azért, hogy a megye területén idejében elvégezzék az aratást, csépelést és a behordást, függetlenül attól, hogy az illető területek kinek a tulajdonát képezik.

Az ország mai helyzetében egyetlen búzaszem sem vesztet el s mindenkinek meg kell értenie, hogy kötelessége az idők parancsának engedelmeskedni.

A megyei mezőgazdasági munkák elvégzésére a vármegyei főnökök a következőképpen járnak el:

a) Mozgósítja a megyében található munkászekereket, munkaerőket és munkaeszközöket s függetlenül attól, hogy a megyében birtokosok a birtokát képezik a mezőgazdasági területek — a munkaprogramot a legrövidebb időn belül meg kell valósítani.

b) Az illetékes katonai parancsnokságoktól kérnie kell, hogy bocsájtassanak rendelkezésére a vármegyei mezőgazdasági munkák elvégzésére kellő számú katonát, járművet és szállítóeszközöket. A vármegyei főnök kapni fog a parancsnokságoktól jól szervezett katonai munkaerőket s a szállításra katonai szállítóeszközöket a szükséges legénységgel. A vármegyei főnöknek ezeket a munkás egységeket nemcsak a nagybirtokok, hanem főként azoknak a kisbirtokoknak a rendelkezésére kell bocsájtani, amelyeknek a tulajdonosa katonai szolgálatot teljesít

és nem tudott leszerelni a munkaidőre.

A végrehajtott munkáért a tulajdonosok a megyefőnököknek fizetnek s a katonai egységekkel a megyefőnök számol el. A fizetendő összegek a következők: 20 lei élelemre és 45 lei a munkáért, egy szekérért napi 100 lei és lakarmány a lovaknak.

Azokért a területekért, amelyeknek tulajdonosa katonai szolgálatot teljesít, vagy szerkezt elrekkvirálták, semmiféle bér nem fizetendő. Itt a katonai parancsnokságok gondoskodnak a katonák és igavonó állatok ellátásáról.

c) A megyefőnököknek kérnie kell a kerületi katonai előképzős felügyelőséget, hogy összpontosítsák a megyei katonai előképzősöket s szervezzék őket munkaosztályokba, annak a vezetésére alatt, akinek a területén dolgoznak. Az előképzősök fizetése a katonai feltételek szerint történik azaz a különbséggel, hogy a behívottak területén végzett munkáért a belügyminisztérium fizet nekik.

III. Az így megszervezett mezőgazdasági szolgálat az itt felsorolt szervek ellenőrzése alá tartozik. A felsorolt ellenőrzőszerveknek meg kell érteniük ezeknek a pillanatoknak nemzeti jelentőségét s kötelességük, hogy lelkiismeretes munkájukkal elérjék a munkaszolgálat tőkletes eredményét. Az ellenőrző szervek a következők:

a) A királyi helytartók fogják felülvizsgálni ennek a tevékenységnek összességét és ellenőrzik, hogy a munkaprogram részleteit hogyan hajtják végre.

b) A katonai egységek parancsnokai, főként a szárazföldi erők parancsnokai ellenőrzik, hogy a katonák lelkiismeretesen dolgozzanak s meg kell magyarázni nekik, hogy nem személyi érdekű, hanem országos és nemzeti érdekű munkát végeznek s bajtársak az ő földjeiken is ingyen dolgoznak bajtársaik.

c) A belügyminiszter a közigazgatási felügyelők révén ellenőrzi a vármegyei főnökök és a megyei mezőgazdasági szervek munkáját, hogy nehezt megbízatlanságukat ezekben a súlyos körülményekben elvégzik-e. Eppen ezért a vármegyei főnököknek, valamint a mezőgazdasági szervek vezetőinek lehetőleg minden idejüket a mezőkön, a munkások között kell tölteniük.

d) A katonai előképzés parancsnokai, valamint az előképzősök mellé beosztott tisztiek ellenőrzik az előképzősök munkásságát s az előképzősöket is meg kell győzni a munka fontosságáról.

Hogy az előképzősök minden erejüket a mezőgazdasági munkálatokra fordíthassák, szeptemberig felfüggesztik az előképzős gyakorlatokat.

e) A csendőrtisztület szintén közreműködik a munkában azzal, hogy ellenőrzik és nyilvántartják: senki se vonhassa ki magát ez alól a nemzeti kötelezettség alól.

A csendőrök azonban nem rendőri szigorral, hanem jóakarattal végezzék ezt a kötelességüket.

IV. A kormány úgy véli, hogy az elrendelt intézkedések olyan természetűek, hogy az ország képes lesz szántóföldjeinek, mezőinek minden termékét összegyűjteni s meg van győződve arról, hogy az ország valamennyi polgára látja a helyzetet s meg tudja érteni a pillanat fontosságát és parancsát, megérti ezeket az intézkedéseket és szívvel-lélekkel teljesítik azokat.

I. GIGURTU, mérnök,
miniszterelnök.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ORADEA, IL. KÁROLY KIRÁLY-UT 5. SZÁM.

ELŐFIZETESI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lel.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 80.037.

Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem örzünk meg s nem adunk vissza

CISAR ÉRSEK A KULTUSZMINISZTER-NÉL. Bucurestiből jelentik: Caracostea miniszter kihallgatáson fogadta Cisar bucuressi római katolikus érseket.

SZOMBATON KERESZTELK MEG A GÖRÖG TRÓNÖRÖKÖS ÚJSZÜLÖTT FIÁT. Athénből jelentik: Pál görög trónörökös újszülött fiának kereszteljét szombaton tartják meg. A kis herceget Constantinnak nevezik nagyapja nevére. Keresztszülői a görög hadsereg, a tengerészet és a légi haderő.

A bánági németek és a megyei hatóságok megállapodása a mezőgazdasági munkálatok elvégzésére. Temesvár. Saját tud. Popovici Virgil ezredes-megye főnöknél Reisz József dr. bánági német körzetvezető vezetésével küldöttség jelent meg, hogy a bánági németek időszaki problémáit megtárgyalják. A megbeszélések főkérdését az igavonók rekvirálása és az aratási munkálatok megszervezése képezte. A nehézségekre való tekintettel, amelyek az ideai termés betakarítása körül támadtak, hír szerint megállapodás történt, hogy a mezőgazdaságot érintő kérdésekben a megyei hatóság és a német népi szervezet szorosabb együttműködésben fog dolgozni.

KÉSZÜL A TANTESTÜLETBŐL ELTÁVOLITANDÓ ZSIDÓ TANÁROK JEGYZEKE. Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésiügyi minisztériumban azoknak a zsidó tanároknak jegyzékét állítják össze, akiket eltávolítanak a tantestületből.

Nagyváradon is elbocsátották a zsidó köztisztviselőket. Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön Nagyvárad város közigazgatásánál és közüzeménél is végrehajtották azt a kormányintézkedést, melynek értelmében zsidó tisztviselőket, alkalmazottakat el kell bocsátani. E rendelet alapján elbocsátották a városból: Sebestyén Sándor állatorvost, Eichner Ernő mérnököt, Szuecs Antal mérnököt (utóbbi kettő a város technikai ügyosztályának főtisztviselője), továbbá a városi üzemektől: Gergely Jenő műhelyfőnököt, Szücs Ferenc technikai tisztviselőt, Nagy Ferenc gépészt, Róth Gergely jéggyári mechanikust, Polák Jenő fűszerelőt és Eliász Erzsébet tisztviselőt.

Temesvár. Saját tud. A város vezetősége hat zsidó tisztviselőt bocsátott el. Elbocsátották Bodascher Ottó mérnököt, Faragó Lajos városi konzervatóriumi hegedűtanárt, Messing Erna, Goldiené Preisz Ilona, Mitrutiné Freund Margit tisztviselőket és Grigorescu-Isler János népeledési hivatali tisztviselőt. Az elbocsátások során léptek életbe. Aradon mindössze egy városi tisztviselőt érint az elbocsátó rendelkezés.

KOLOZSVÁRON JELENTKEZNIÖK KELL A MOZGÓSÍTÁSI PARANCSOT MEG NEM KAPOTT ORVOSOKNAK ÉS ORVOSNÖKNEK. Kolozsvárról jelentik: Kolozsvár város főorvosi hivatala az alábbi felhívást intézi az orvosokhoz: „Mindazok az orvosok és orvosnők, akik eddig nincsenek az 1940—44-ik évre érvényes mozgósítási parancs birtokában, sürgősen jelentkezzenek a városi orvosi hivatal Vlahuta-utca 1. szám alatti helyiségében.”

Gyilkolt a villám Csik megyében. Csikszere. Saját tud. A napokban hatalmas zivatar vonta végig Gyergyókilyénfalva Nagybenes nevű havasa fölött. Egymást érték a villámcsapások. Barabás György pásztor, a vihar elől egy fenyőfa alá menekült. A villám belesapott a fenyőfába és halálra sújtotta a pásztor. Erdei munkások találták meg szénégett holttestét.

MEGSZÜNT A MAGYARORSZÁGI AUTÓBUSZFORGALOM KORLÁTOZÁSA. Budapestről jelentik: Beszámoltunk arról, hogy két héttel ezelőtt Magyarországon az autóbusszforgalmat lecsökkentették. Szerdán reggel az összes vonalakon és a magyar fővárosban is megindult a teljes zavartalan autóbusszforgalom.

SÉRTETLEN ÁLLAPOTBAN MARADTAK A FRANCIAORSZÁGI MUZEUMOK. Vichyből jelentik: A Havas ügynökség közlése szerint a múzeumok megbecsülhetetlen értékű tárgyai teljes épségben vannak úgy a megszállott, mint a meg nem szállott területeken.

A magyar sajtókamara első hivatalos jelentése. Budapestről jelentik: A magyar sajtókamara megalakulása után most adták ki a hivatalos jelentést az abban helyet foglaló tagokról. Eszerint a magyar sajtókamarának 2740 újságíró tagja van, akik közül 157 zsidó újságíró, tehát a zsidók 5 százalékát teszik ki a sajtókamara újságíró tagjainak. A kiadók 526 taggal szerepelnek a sajtókamara tagjai között és ezek között 8 zsidó kiadó van. A kiadói érdekképviseletbe 1,05 százalék zsidó kiadót vettek fel.

NAGYBÁNYÁN 30 NAP ALATT ÁT KELL FESTENI A NAGYOBB HÁZAK KÜLSŐ FALAIT. Nagybányáról jelentik: A nagybányai városházán működő MONT-hivatal rendeletet adott ki, melynek értelmében az összes középületek, valamint nagyobb magánépületek külső falait át kell festeni szürke, világos barnuszín, világos kaki és zöldes kakiszínekre. A rendelkezést 30 nap alatt kell végrehajtani.

Egy motorkerékpár falusi asszonyt gázolt el. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Donáth Ferencné kilyéni asszonyt a mezőről hazajövet egy sebesen rohogó motorkerékpár elütötte. Az asszonyt súlyos sebesüléssel a sepsiszentgyörgyi Fekete-szanatoriumba szállították. Kihallgatása alkalmával csak annyit tudott mondani, hogy a motorkerékpáron két személy ült, a rendszáma azonban nem tudta megjegyezni, mert elgázolása után elvesztette eszméletét. A rendőrség megindította a nyomozást.

Bocskor Domokos,

a csikmegyei székhely iparművész

Csikszere. Saját tud. Évekkel ezelőtt sokat hallottam arról, hogy csendes visszavonultságban, minden hírveréstől elzárkózva, Csikszentmárton községben él egy székely „ezermester”. Házi orgonát, facimbalmot, kitűnően működő főgőzpépet, oltárokat, gyermekjátékokat készít egyetlen munkaeszközzel: a biciskával. Ez az „ezermesterség” a Székelyföldön nem mondott sokat. Minden falunak meg volt a múltban és meg van ma is a fűrő-faragó embere, aki fából kerékpárt fabrikál és azon zörgő-döcög végig az utcán a lakosság nagy csodálatára. A másik, szivattyús kútat készít ugyancsak fából, hogy ne is említsem a hangszereket: hegedűt, citerát, „gardony”-t, stb. Ez az „ezermesterség” természetesen igen sokszor híján van a művésziességnek, csupán az ősi alkotó készség ösztönös megnyilvánulása. Bocskor Domokos ú. vasúti tisztviselőről is ez volt a felületen, általános vélemény mindaddig, míg el nem készítette Márton Áron főpásztornak, szülőháza helyébe épített székely „élet”-et olyan csodálatos művészettel, mely valóban legmagasabb elismerésével találkozott Erdély római katolikus püspökének. Ekkor már nyilvánosságra kíváncsított Bocskor Domokos munkássága.

Csendesen fariskál saját találmányú és saját készítményű műveivel megrakott — bátran mondhatjuk — műtermében. Legfeltűnőbb az orgonája. Tübbeltes tozzlomi orgona. Két ének szorgalmas és lankadatlan munkássága kellett elkészítéséhez. 352 drb ötsoros sipesoport, öt változattal van beépítve az orgonába: burdon, principal, ocarina, csöves fuvola és echo. Sípjai földönt kúp és tölesér alakúak. Szabályos pedálsorral, rendes láb- és áttett fűvőszervekkel működik. Hangja lágy, igen kellemes. Feltűnő munkája a két más és más típusú Sylofon facimbalma is, hat oktávós billentyű rendszerű játszósztallal. Saját találmánya a vaslemez „tremoljon”. Tamburák, mandolinok stb. függnek a falon tökéletes kivitelben. Említésre méltó műve az angol típusú, 45 fokos elhajlása, hajtórudikkal felszerelt stabil fa-gőzgép. Tökéletesen működik egyetlen gomb nyomására. Karácsonyi betlehemek, székely kapuk, székely oltárok modelleji, ember és állatszobrok, jaragványok és gyermekjátékok tartják ennek a művészlelki székhelynek az otthonát.

Bocskor Domokos művészi képességeire jellemző, hogy majdnem minden hangszerezen játszik, pedig alig volt alkalma tanulmányokat folytatni, mindent saját tehetségéből és erejéből sajátított el. Tág munkakörre és munkakörre volna szüksége, hogy istendáldotta képességeivel gyarapíthassa művészi alkotásainak, melyeknek annyi külföldi bámuloja akad, csak mi nem értékeljük őket kellőképpen. (a. i.)

Ezerkétszáz polgárt hívtak be Szatmáron légvédelmi közmunkára. Szatmárról jelentik: Megírta, hogy Szatmár városa csoportos légvédelmi közmunkára rendeli ki mind a nőket, mint a férfiakat. Az első behívás július 15-ikére szólt s négy száz polgárt rendelt közmunkára. Közülük mindössze harmincheten jelentkeztek, ötvenen pedig kifizették a hatvan leles közmunkamegváltási összeget. Több mint háromszázan nem nyilatkoztak eddig, hogy dolgozni akarnak-e avagy fizetni. A város azóta újabb nyolcszáz behívót küldött szét.

VALUTACSEMPÉSZEKET TARTÓZTATTOTT LE A BUDAPESTI RENDŐRSÉG. Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség tartóztatta Reményi István budapesti utazási iroda tulajdonost, Orenstein László budapesti aranyművest s Róth Regina és Katz Jenő egyénéket, valamennyiüket valutacsempészséssel vádolják. A vád szerint százezer pengőt csempészték ki Magyarországból.

Menekülnek a versenylovag Angliából. Londoni jelentések szerint a híres angol versenyparipákat Amerikába szállítottak, hogy megkíméljék őket a háborútól. Vannak versenyistállók, amelyeknek csaknem egész lóállományát Kanadába hajóztott már.

Varrónöknél, férfiszabóknál és a fogászoknál is ellenőrzik a kétszázalékos nemzetvédelmi és a forgalmi adót. Nagyvárad. Saját tud. A pénzügyigazgatásán tegnap fontos értekezletet tartottak a főbb tisztviselők bevonásával annak a miniszteri rendeletnek alapján, amely felhívta a pénzügyi közegeket a varrónők, a férfiszabók és a fogászok ellenőrzésére a 2 százalékos nemzetvédelmi, illetve a forgalmi adó ügyében. A tanácskozáson kimondták, hogy a legközelebbi napokban nagyszabású ellenőrző vizsgálatokat fognak tartani az összes varrodákban, a férfiszabóknál és a fogászoknál is. Ugyancsak ezen az értekezleten került szóba a vasuton történő tűzifa szállítás ellenőrzése is, a 2 százalékos nemzetvédelmi adó szempontjából. A pénzügyigazgatóság ugyanis egy konkrét esetről kifolyólag megállapította, hogy az erdőből elszállított tűzifa három kézen is keresztülment anélkül, hogy a 2 százalékos nemzetvédelmi adót egy esetben is lerótták volna. Az ilyen anomáliák megszüntetése végett a pénzügyi közegek állandó ellenőrzés alatt fogják tartani a tűzifa szállításokat.

SZIGETEN NEGYVEN HAZTETŐT LOGDORT LE A VIHAR. Máramarossziget. A legutóbbi hatalmas vihar, amely Szatmár- és Bihar-megyékben is sok kárt okozott, Máramarosszigeten valóságos pusztításokat végzett. Az úrkán ereje elszakította az áramvezetéseket, úgyhogy a város sötétben maradt. Negyven ház fedelét sodorta le a hatalmas szélvész, amelyhez hasonló már régen nem pusztított ezen a vidéken. A vihar erejétől beomlott egy Szőlősi nevű gazdálkodó csűrje, amelynek lehulló törmelékai súlyosan megsebesítette Stejca közrendőrt, aki a csűrben húzódtott meg a vihar elől, két ismeretlen emberrel együtt, akik szintén megsebesültek. A vihar elvonulása után a máramarosszigeti utcák a pusztulás képét mutattak.

Az elkobzott fát csak árbeérlés alapján, erdőhatósági engedéllyel szabad elárverezni. Csikszere. Saját tudósítónktól. Az egy évvel ezelőtt életbeléptetett erdőtörvény lényegesen megszigorítja az eladási, vagy szállítási engedély nélkül fuvarozott fák értékesítését. Amint ismeretes, a fenti engedélyek nélkül szállított fát bármelyik hatósági személy is lefogalhatja és elkobozhatja. Az elkobzott famennyiséget a helyi adószedő és csendőrszparancsnok közbenjöttével el kell árverezni. A befolyt vételárból 75 százalék illeti a tulajdonost, 20 százalékot kap a kihágás felfedezője és 5 százalék jut az árverést lefolytató csendőrnök és adószedőnek. Ilyen körülmények között igen sok alkalom nyílt különböző visszaélésekre és szabálytalanságra. Ennek akar végetvetni az erdőgondnokság most kiadott rendelkezése. Ennek értelmében jövőben az elkobzott fát csak az illetékes erdőgondnokság engedélyével és megfelelő árbeérlés alapján lehet elárvereztetni, természetesen az érvényben lévő törvényes intézkedések szigorú szem előtt tartásával. Jövőben az elkobzott fát a községvezetésnél, közbirtokossági székelnél kell leraktározni és erről leírtat felvenni, melyet a kihágási jegyzőkönyv kapcsán be kell terjesztani az erdőhivatalhoz. Ezzel elérik a hatóságok, hogy a jövőben nem kótyavetélhetik el önkényesen a lefoglalt fát, hanem legalább a megközelítő piaci áron kerülhet értékesítésre. A kétségtelen jószándékú rendelkezés szigorú betartásának ellenőrzésére hívjuk fel az erdőgondnokságok figyelmét, mert több községből jelentenek eseteket, melyeknél nem tartják be a rendelkezéseket és alkalmi „kiegyezés”-ekkel házilag intézik el a kihágási ügyeket, megkárosítva ezzel legtöbbször a székely vagyontöbbleteket, mint tulajdonosokat.

A nagyváradai Kereskedői Tanács ismételtén és a legnyomatékosabban felhívja összes tagjai figyelmét a foló évi március 4-iki árelenőrző törvénynek arra a rendelkezésére, amely szerint az összes árucikkék árát az üzletben látható helyen ki kell függeszteni és a kirakatba kitétt árukat árjelzéssel ellátni.

Leleplezett cukorhalmozó. Désről jelentik: Désen néhány nap óta eltűnt a cukor a piacról. A dési uzorabizottság elnöke, Musteranus kapitány arról értesült, hogy egyes helyeken üzérkedési célból nagymennyiségű cukrot dugtak el. Roman Vasile titkár társaságában és két rendőrrel házkutatást tartott özv. Khaim Husné lakásán, ahol 7 mázsa cukrot találtak eldugva. A cukrot a rendőrség elkobozta és az üzérkedő özvegyasszony ellen kihágási jegyzőkönyvet vett fel.

AZ 1940. LIPCEI ŐSZI MINTAVÁSÁR, amit aug. 25-től 29-ig tartanak meg, a rádió fejlődését szemléltető és a kiviteli mintakiállításal jelentős módon egészül ki. A lipcei vásárnak ez a külön osztálya azokat a feladatokat fogja befűlteni, amelyeket más éveken a berlini nagy rádiókiállítások tölűtöttek be. A kiállításnak ez a része átnézetet fog nyújtani az 1940—41. évi német termelési időszakról, a vezető nagy német cégek, köztük a Telefunken, a Lorenz, a Blaupunkt, a Nora, a Seibt, a Minerva, stb. teljesítményeiről. A készülékek kiállítását az alkatrészek és egyéb részletek kiállítása egészíti ki. A rádióipar a most folyó háború kitűrése óta elsűzben nyűjt terjedelmes és mindent magánbanfoglaló kiállítással összteljesítményéről áttekintést, amely alkalommal több tökéletesítést és egészen új felépítésű készüléket mutat be.

Két öngyilkosság Csikban, Csikszereda. Saját tud. Farkas György gyergyócsomafalvi 78 éves gazdálkodó meguntta, hogy terhére van nehéz körűlmények között élő családjának. E miatti elkeseredésében a csűrben felakasztotta magát. — Ugyanezen a napon szintén kötéllel vetett véget életének O. Gy. csikszenttamási 14 éves pásztorgyermek. A balánbányai Terkón egy fára kötötte fel magát. A megdűbentő gyermeköngyilkosság okát most kutatják a hatóságok.

Halálbüntetés vár a temesujfalui rablőgyilkosság értelmi szerzőjére. Temesvár. Saját tud. Temesujfalun nemrégiben, mint jelentettük, borzalmas módon gyilkolták meg Wachtel Henrik nyolcvankét éves gazdálkodót. A rablőgyilkosok éjszaka idején az ablakon át hatoltak Wachtel lakásába. Az idős gazdálkodó feleségét megkötözték, száját betömtek, a gazdálkodót pedig kűszurásokkal megölték. Ruhájából aztán kivették a pénzesszekrény kulcsát s így százötvenezer leit raboltak el. A rablőgyilkosság értelmi szerzője egy Pista Gheorghé nevű lippai illetűségű béres, aki kevéssel a gyilkosság előtt még Wachtel szolgálatában állt. Magát a gyilkosságot Rosca Nicolae, Potarniche Florea és Inoveanu Jon követték el. Mind a négyen most kerültek a vádtanács elé, amely újabb harminc napra megerősítette letartóztatásukat. Habát Pista Gheorghé tagadja, hogy a rablőgyilkossághoz bármilyen köze is volna, az ügyészség a letartóztatási végzés megújítását azzal az indoklással kérte, hogy tettéért az illető törvényszakaszk rendelkezései szerint halálbüntetés jár.

A német repűlűgép bombavetője ott tartja kezét a légibomba indítóján, hogy a parancsra várva, elindítsa az ötmázsás repűlűgépbombát

Fejlesztéval vett elégtételt a tilosba tévedt marhák által elkűvetett mezőkárért. Csikszereda. Saját tud. Darvas János csikszatűszegi 62 éves gazdálkodó mezei munkára kiment egyik birtokára. Igavonű állatjait elcsapta, hogy a fűves mezei uton legeljenek. Nem vette észre, hogy állatai idűkűzben rámentek Bors Dávid odaváló lakos birtokára. Szűváltás keletkezett, melynek hevében Bors fejűzét ragadott és Darvast olyan sulyosan megsebesítette, hogy néhány napi szűvűdés után meghalt. Bors véres tette elkűvetése után elmenekűlt. A csendűrség keresi.

Aránytalanul magasak a munkabérek a Székelyfűldűn. Csikszereda. Saját tud. A munkaerű hiánya miatt aránytalanul magas munka- és napszáműberek alakultak ki a Székelyfűldűn. Kaszűtást nem lehet kapni 100—120 leien alul. Ehhez természetesen hozzájárul a napi élelmezés is megfűlelű pálinkaadaggal. Kapásnak is 60—70 leit fizetnek, ellátáson kivűl. Még ilyen magas bérek mellett is alog lehet napszáműt kapni. Két-három hét mulva itt van az aratás is. A nagyobb gazdák kénytelenek lesznek „részibe kiadni a gabona aratását, mert ekkora napszáműbért megfűzetni nem tudnak.

Ismét halálos gyermekalkűdözata van a szűlűi gondatlanságnak. Csikszereda. Saját tud. Alig van nap, hogy különösen a Székelyfűldűrűl, ne jelentenének halálos gyermekszerecsűtlenséget, melyeket, legtöbb esetben a szűlűi gondatlanság idűz elű. Ballű Julianna gyergyóalfalvi asszony is őrizet nélkül hagyta kétűves kislányát, aki a Borgond patak partján játszadozott. Játék közben a megáradt patakba esett és mielőtt segíteni lehetett volna rajta, belefűlladt a vízbe. Gondatlansághűl okozott emberűlés miatt eljárás indult a szűlűk ellen.

HAT ÚJ FILM KÉSZűL A HUNNIA MűTERMEIBEN. Budapestrűl jelentik: *Hatalmas tempűval indult meg a magyar filmgyűrtás. A Hunnia filmgyűrtában jelenleg az Ismeretlen ellenfél című darabot forgatják. Ez az első magyar kéműfilm, fűszereplűi: Simor Erzsű és Ajtay Andor, rendezűje Rodgruez Endre. A Filműroda budapesti műtermében a Zavaros éjszaka című vigjáték felvételűi folynak. Tolnay Klári és Rájnay Gábor ennek a darabnak a sztárjai. A Hunnia-gyűrű hat film készűtését vette egyűlűre tervűbe s ugyancsak hat film készűl majd a Filműroda műtermében. Az ismert magyar regények és szűndarabok kűzűl ezeket filmesítik meg: Zilahy Lajos: Hazajárű lélek-jét, Tormay Cecűl: Emberek a kűvek kűzűt című regényűt, Szabű Dezsű: Elsdort falu-ját és Éri-Halász Imre és Eismann Mihály: Egy csűk és más semmi című nagysűkerű operettűt.*

Hat leírt adta el az ezreket érű gyűrűt — az öt éves tolvaj. Máraarosszűgetrűl jelentik: A szűgertű rendűrség nem mindennapi bűnűgyben folytatott nyomozást. Egy öt éves fiucska két gyűrűt lopott, amelyek összesen tizenűtezer leit értek. A rossz nevelés miatt a bűn utjára tért gyermeket elfogták s bevállotta, hogy a gyűrűket egy Jéger nevű család lakásáról lopta, az egyiket odaajándékozta egyik barátjának, a másikat pedig 6 leírt eladta egy kereskedűnek, akinek a nevét azonban nem tudta megmondani.

Ezen a repűlűgép felvételén megdűbentűn szemlélhető a német légibombák hatása az angol halűkűn, a Csatornában

Bucűsan alezredes átvette Nagyűvűradon az egyesített rendfenntartű hatűságek parancsnokságot

Nagyűvűrad. Saját tud. Megirtuk, hogy az egyesített rendűrség és csendűrség vezetűsére Bucűsan a Gheorghé csendűrségűredest neveztek ki. A nagyűvűradí rendűrség vezetűsét tegnap vette át Bucűsan alezredes, aki a lapok rendűri tudűsűtűi elűtt a kűvetkező nyilatkozatot tette:

— Átvettem a biharmegyei és nagyűvűradí rendfenntartű hatűságek parancsnokságot. Olyan rendűrséget akarok vezetűni és irányítani, akinek kezűében törvénűkűnyv van. Az egyenűlűsűgnek és a törvénűessűgnek kell uralkodnia a rendűrsűgen és csendűrsűgen és minden polgárral szemben egyformán, civilizált bánásműdűt kell tanusítani, ha bárműlyen űgyben a rendűrség segítségét kéri.

A Ferencűvűros vasárnap nem játszhat Bucureűtűben

Ferencűvűros—Rapid KKK dűntű: augusztűs 18; Bucureűtűben, augusztűs 25; Budapesten

Bucureűtűbűl jelentik: A Kis Kűzűpeurűpa Kupa dűntű műrkűzűsűnek ideje kűrűl bizonytalanságot mutatkozott. Találgatások és tervezgetések merűltek fel e kűrdűst illetűleg, amit azonban eldűnteni eddig nem tudtak. Most azonban — mint Bucureűtűbűl kűzűlik — Gidűfalvy Pál dr. miniszterű bizűtűs, a magyar sportűgyek legfűbb intűzűje, telefonon értesítette a magyar labdarűgű szűvűtsűget, hogy a Ferencűvűros most vasárnap nem mehet Bucureűtűbe. Ezek szerint tehát — mint a fűvűrosi hír kűzűli — a Ferencűvűros—Rapid Kis KK első dűntű műrkűzűse Bucureűtűben kerűl lejátszásra augusztűs 18-án. Revans: Budapesten, augusztűs 25-én. A telefonértesűtés után, a Rapid vezetűsűge elhatározta, hogy a dűntű műrkűzűsűg szűvűdságotja játűkosait.

Ki lehet váltani az állampolgárságek bizonyítványokat

Nagyűvűrad. Saját tud. Mint ismeretes dr Soűs István orszűggyűlűsi kűpvűsűlű interpelláciűt intűzött a belűgyminiszterhez, amelyben intűzűkedűst kűrt, hogy a kűzsűgi elűljárásságek állítsák ki és adják ki a szabályszűrű állampolgárságek bizonyítványt mindazok részűre, akik utűlagosan jelentkeztek és akik utűlagos felvételét az igazsűgűgyminiszter engedélyezte. Az interpelláciű folytán a parlament fűtitkari hivatala most kűzűlte dr Soűs István kűpvűsűlűvel a belűgyminiszter válaszat, amely a kűvetkező:

Van szerencsem kűzűlni, hogy a miniszteriumnak semmi kifogása nincs az ellen, hogy a kűzsűgi elűljárásságek kiállítsanak román állampolgárságek bizonyítványt, azok részűre, akik utűlagos beírásukat kűrték az állampolgárságek listába a 3772—1939. számű decretűlege alapján, amennyiben az igazsűgűgyminiszterium ezen listákat jóváhagyta és kűzűlte a jóváhagyást a kűzsűgi elűljárásságekkel. A miniszterium jóváhagyása alapján a helyi kűzsűgi elűljárásságek minden kűrvényezű részűre kiállíthatnak szabályszűrű állampolgárságek bizonyítványt.

A belűgyminiszternek e rendelete alapján tehát minden kűzsűgi elűljárásságek kűteles azok részűre, akik utűlagosan jelentkeztek az állampolgárságek listába való felvételre, akiknek állampolgárságek az igazsűgűgyminiszter is elismerte, kiállítani szabályszűrű állampolgárságek bizonyítványt.

Dr Soűs István kűpvűsűlű érintkezűsbe lépett Chirila Augustin polgármesterrel, aki kűzűlte vele, hogy Nagyűvűradon már intűzűkedűt, hogy kiadják az állampolgárságek bizonyítványokat, tehát bárki, aki ebbe a kategűriába tartozik s aki egy 9 leies okmánybűlyeggel és 1 leies repűlűbűlyeggel ellátott kűrvényűt nyűjt be, megkaphatja az állampolgárságek bizonyítványt. — Ugyanez az eset áll fenn a biharmegyei lakosokra is.

Szűlgűlatos gyűgűszertáarak

Szombaton Nagyűvűradon a kűvetkező gyűgűszertáarak tartanak éjjeli szűlgűlatűt:

Mátyás király, Str. Vlahutű No. 48. Telefon: 21-34. (Ajtay).

Irgalmasok, Bulevardul Regele Ferdinand 27. Telefon 11-84.

Minerva; Piața Unirii.

Salvator, Str. Alexandri. (Németh). Tel. 16-07.

Sabina, Piața Mihai Viteazul. Telefon 15-28.

Kedvezményes vizum alipcsei vásárra utazóknak

Azok, akik még akarják látogatni a lipcsei mintavásárt, amely 1940 augusztus 25-től 29-ig lesz, már most adják be a vásár-látogatási vizum elnyeréséért kérésüket a lipcsei mintavásár tiszteletbeli képviselőjéhez, Nagyvárad, Strada Nicolae Iorga No. 1., (Korsul Obert Schuster. Telefon 21-35), ahol minden erre vonatkozó értesítés megszerezhető. A kéréshez három fényképet kell mellékelni.

25 ezer leien aluli adóhátralékért nem szabad árverést tartani

A behívottaknál nem árverezhetnek többé. — A pénzügyminiszter felhívása a pénzügyi tisztviselőkhöz

Bucurestiből jelentik: **Leon** pénzügyminiszter felhívást intézett a pénzügyi tisztviselői karhoz. A pénzügyminiszter az összes, de különösen a behajtási igazgatóságokon működő tisztviselők fokozottabb aktivitását kérte, hogy a behajtást a megfelelő színvonalon tartásuk. Hangsúlyozta a pénzügyminiszter, hogy nem folyamodnak új módszerekhez, ami károsan befolyásolná a gazdasági életet. Ezért kéri a tisztviselőket, hogy forduljanak az adófizetőkhez, intézzenek meleg felhívást az adózókhoz és fejték ki, hogy be kell hajtani az előírányított összegeket. A pénzügyminiszter felhívásában megtiltja, hogy a jövőben 25 ezer leien aluli tartozásért árverést tartanak. A rendelkezés szerint a koncentráltak és családtagjaiknál minden adóbehajtást fel kell függeszteni. A pénzügyminiszter felhívása végén becsületes, tisztességes, részrehajlás nélküli eljárást kér az összes tisztviselők részéről, hangsúlyozza, hogy nem tűr meg semmi visszaélést vagy kellemetlenkedést és mindazokkal szemben, akik a pénzügyi tisztviselői karnak presztizsét csökkentik, a legszigorúbban fog eljárni.

Sokszorososan meghaladja a tíz- millió leit a galati robbanás okozta kár

Öt sebesült az épület romjai alatt

Galatiból jelentik: A *Timpul* című lap jelentése szerint a galati városi villamosüzemben hatalmas robbanás történt. A kazánok, amelyek a városnak villamosáramot szállító turbinákat táplálják, a levegőbe repültek. A villamosmű egész épülete, berendezésekkel együtt legnagyobb részben rommá vált.

A robbanást a villamosműveket környező városnegyed egész lakossága megérezte s nagy riadalmat okozott. A villamos áram szolgáltatása megszakadt, az összes villamosok megálltak és a villamos árammal dolgozó ipari üzemekben félbeszakadt a munka.

Paul Goma királyi helytartó, *Pretorian* tartományi vezértilkár a rendőri és katonai hatóságok vezetőinek kíséretében nyomban a helyszínre érkeztek s megkezdték a vizsgálatot. Az épület romjai alól öt sebesültet mentettek ki, akiket a mentők kórházba szállítottak.

A szerencsétlenség ügyében a katonai törvényszék folytatja a vizsgálatot, eddig azonban még nem állapították meg a robbanások okát. A kár — mint a *Timpul* írja — tízmilliókra rug.

Paul Goma királyi helytartó a városi üzemek igazgatóságával karöltve mindenekelőtt intézkedéseket tett annak érdekében, hogy a város víz- és villamosáram szolgáltatásában a lehetőségek szerint, ne álljon be fennakadás. Eppen ezért elhatározták, hogy üzembe helyezik a régi villamosművek egyik Diesel motorját, amely a magánüzemek részéről szolgáltatott motoros erővel együtt minden valószínűség szerint biztosítani tudja a vízszolgáltatást a város lakossága s az áramszolgáltatást — egyelőre — a galati hatóságok részére.

Az oradeai mozgókép- színházak műsora:

APOLLÓ: TARZAN ÉS FIA.
DORIAN: A VADNYUGAT BANDITAI.

Ötven-száz százalékos kár a Hegyalja szőlőtermésében

Elemi csapásként sujtotta a peronoszpóra és a lisztharmat az aradvidéki szőlőtermelőket. — Adóleírás iránti előterjesztést tett a szőlészeti szindikátus a minisztériumnak

Aradról jelentik: Az idei kedvezőtlen időjárás rendkívül súlyosan befolyásolta a szőlőtermés várható hozamának alakulását. Aradhegyalján a gazdaközönség a rossz terméskilátások hatása alatt áll, ami érthető is, mert a kedvezőtlen időjárás valóságos természeti csapásként sujtotta a vidéket. Érdeklődünk dr. Ispravníc Sever szenátornál, a szőlészeti szindikátus elnökénél a helyzetről és kérdéseinkre a következő felvilágosításokat kaptuk:

— Aradhegyalja szőlőtermelését súlyos csapás érte: idén, a kedvezőtlen időjárás következtében veszedelmes módon elszaporodott a peronoszpóra és a lisztharmat. Hiábavaló volt a permetezés, hiábavaló volt a gondos munka, mert a napjában többször is megismétlődő eső lemosta a permetezőanyagot, még mielőtt hatásossá válhatott volna. Muszka különösen sokat szenvedett. Magyaraton a termés nagyrészt pusztította el a veszedelem. Gyorokon ugyanez a helyzet. Világosan a várható termés fele pusztult el. Ménesen, Páloson és Barackán talán nem olyan súlyos a baj, de itt is komoly károk mutatkoznak.

— A Bánság egész területén ugyancsak súlyosak a károk és helyenként a munkát is beszüntették, a munkásokat pedig elbocsátották. Olyan nagymértékű a lehangeltség, hogy a szőlőkben nem is dolgoznak. Különböző ez a Hegyalján is előfordult néhány esetben.

— A menthető megmentése érdekében gyakran kell permetezni a fűtőket 1.20—1.50-es kétkoldattal, amibe poliszulfurt kell keverni. Az időjárás alakulásától még sok függ, bár az elszüvedett károkat már nem lehet helyrehozni. Már eredetileg is kedvezőtlenek voltak a termés-

kilátások és mindössze a tavalyi hozamnak felére lehet számítani, a fellépő veszedelem következtében azonban a termés csak a tavalyi mennyiségnek negyedére tehető. A termésben okozott károk 50—100 százalék között váltakoznak, de vannak helyek, ahol a vesszőt is megtámadta a baj és ez azt jelenti, hogy még a jövő évi termés is az idei veszedelem hatása alatt áll majd.

— Az árak általában tartottak, de még így sem érik el azt a színvonalat, amiről azt lehetne állítani, hogy a termelők szempontjából kielégítő. A kőmerc-borokért már 1.10—1.20 leit is adnak maligánoként, jobb borok ára literenként 12—15 lei között váltakozik, a fajborok ára pedig 20 lei körül mozog. A kereslet azonban inkább gyengébb minőségű, olcsóbb borok iránt nyilvánul meg. Az eladók általában tartózkodók. Az árak emelkedő irányzatot mutatnak.

— Tekintettel az elemi csapásnak tekinthető súlyos károokra, a szindikátus az országos szövetség útján már lépéseket tett a minisztériumnál, hogy a földadót és a hektáronkénti adót a károsultaknál töröljék. Ez a leírás lehetőség ugyan a törvény szerint jég- és fagykárok esetére vonatkozik, azonban tagadhatatlan, hogy a törvényhozók célja minden elemi csapás jellelével mutatkozó tömegkár esetén való segítségnyújtás volt s mivel az Aradhegyaljára súlyosodó baj az időjárás-kedvezőtlen alakulásának következménye, remélhetőleg a kormány elegendő tesz az előterjesztésnek és bizottságot küld ki a károk százalékszerinti megállapítására, hogy az adóleírás ebben az arányban eszközölhető.

A nagyváradai katonai övezetben lakó köztisztviselők és állami nyugdíjasok személyazonossági igazolványának katonai láttamozása

Julius 30-ig be kell adni a láttamozás iránti kérvényeket

Nagyvárad. *Saját tud.* Ismeretes, hogy mind azoknak, akiknek az utcája a katonai övezetbe tartozik, jelentkezniük kellett a rendőrség állambiztonsági osztályán és meg kellett szerezniük a lakhatási engedélyt. A katonai zóna-törvény rendelkezései értelmében az állami és köztisztviselőknek, állami nyugdíjasoknak nem kellett akkor jelentkezniük, mert ők a törvény szerint hivatalból lakosai az illető utcának. A rendőrség most kiadott rendelkezése értelmében azonban **legkésőbb július 30-ig jelentkeznie kell a rendőrség állambiztonsági hivatalában személyazonossági igazolványuk láttamozására** azoknak a közhivatalnokoknak, állami nyugdíjasoknak, az önkormányzati intézmények, a tartomány, valamint a város hivatalnokainak, akik az alant felsorolt utcák valamelyikében laknak:

Első körzet: Az Aurului, Arago, Arabilor, Bergsor, Bojenariu, Costeanu, Caruzo, Digului, Egiptenilor, Ferri, Fluorilor, Fantanilor, Gutenberg, Gradisteanu, Inculet, Juvara, Labric, Minicu, Margaretei, Nadajde utcák a Juvara utcáig

bezárólag. A Nasturel, Petrisului, az Aprilis 20 utca, az Arago és a Gutenberg utcák.

Második körzet: A Bolintineanu, Broncovici, Crivatului, Cazaban, Cotroceni, a Velence-part, a Russo utcától a Bariereig, A. Corabiei, Cassinii, Ciura, Chendi, a Gyár-utca sarkától a dr. V. Lucaciu-utcától a Bolintineanu, Horia, Stefan Octavian Josif, a Mihalache utca sarkától a Bariereig, az Inginerilor, a Dr. Vasile Lucaciu utca, a Gyár utcától a Russo, Miron Costin utcáig, a Clocea utca sarkától a Velencei piacig, Oglintzii, Russa, Scoalei, Gheorghe Sincai, Episcopul, Veniamin, Calea Victoriei, a Str. O. Josif és a dr. V. Lucaciu utcák között és a Velence-tár.

Harmadik körzet: Az Axente Sever, Arges, Pucovina utca a Rétig, a Berthelot utca, a Maior Sontiu-tól a Bucovineig, Baltii, Capelii, Giurescu, Vasile Goldis, Grădinei és Flueraşului, Őssi-tér, Lebedei a Randunieiig bezárólag, a Potarnicilor, Păsărilor, Stelelor, Wagner, Névtelen utca a Randunicei utcáig az Ispirescu 22-től a 47-ig, az Őssi-telepen a 47 utcától a 46 és 53, 43-tól a 47-ig bezárólag. A 49 utca a 47-ig, az 53 utca a 47-ig, 54, 56, a 63 és 46 utcáig bezárólag, az 57, 69 és 56 utcáig bezárólag.

A láttamozás iránti kérvényeket a családfelek készítik el a család valamennyi tagja számára (férfiaknak és nőknek 15 évtől kezdve), beleértve a szülőket, nővéreket, testvéreket stb., ha együtt laknak. A kérvényeket láttamozás végett a rendőrségen I. emelet, 15. számú szobában kell benyújtani legkésőbb július 30-ig, amikor is a határidőt lezárják. A kérvényekhez csatolni kell a bejelentő lapot, a hitelezési, vagy rendelet másolatát, valamint a minisztérium vagy felettes hatóság igazolványát, hogy a kérvényező szolgálatot teljesít.

Ugyanezeken ismételt felhívja az állambiztonsági hivatal mindazoknak a figyelmét, akik a katonai övezetben laknak, de eddig még személyazonossági igazolványukat nem láttamoztatták, hogy azt sürgősen láttamoztassák, mert különben eltávolítják az övezetből.

Valódi angol szövetek viselőit és a választékosan öltözőknek figyelmét felhívjuk a

DOMBRIA

műszövészet elsőrangú, tiszta

gyapju szöveteire

melyek tartósság és művészeti szempontból első helyen állanak a világpiacban. A Dombria műszövészet valódi homespune szövetei 75 cm. szélesek, ára méterenként 420 leitől 530 leig. Szövészeti különlegességek készítése elvállaltatik. Dombria, Cluj, Braţianu-utca 19. Főlerakat, Oradea. I. G. Ducea 23.

Ujabb katonai hazabocsátásokat rendelt el a Nagyvezérkar

A nagyvezérkar 1940 július 19-éről keltezett 4-iki számú hivatalos közleménye

Rádió București. A Nagyvezérkar elhatározta, hogy a 3-ik számú közleményében felsoroltakon kívül hazabocsátja mindazokat a tisztet, altisztet és közkatonákat, akiket az alant felsorolt jelzésű piros vagy sárga behívóparancsok alapján hívtak be:

Egy csillaggal: Z. R. 2, Z. S. 2, O. B. 2, V. S. 3, H. T. 3, T. A. 3.

Két csillaggal: F. U. 2, S. U. 3, S. O. 3, Z. T. 2, Z. T. 3, V. U. 2, V. U. 3, V. S. 2.

Három csillaggal: X. Z. 2, X. B. 3, V. A. 2,

Z. A. 3, U. F. 3, O. B. 3, Z. H. 3, O. U. 3, S. M. 3
Négy csillaggal: T. I. 2, T. I. 3, O. F. 3, Z. C. 3, Z. N. 3, U. R. 3.

Öt csillaggal: Z. O. 3, Z. U. 2, Z. U. 3, M. F. 3, M. T. 4.

A jelen leszerelési rendelkezés 1940 július 20-án lép életbe.

(Tekintettel arra, hogy a rendelet betűjelzései rádió útján keresztül vettük, a pontos szöveget holnapi lapszámunkban fogjuk a rendelet ismételt közlésével leadni.)

Tárgyalások Olaszország és a Szovjetunió között

Ciano gróf újabb berlini útja

Rómából jelentik: Illetékes helyen nem erősítik meg, de nem is cáfolják azokat a külföldön elterjedt híreket, melyek szerint Olaszország és a szovjet unió között tárgyalások indulnak. Ha-

sonlóképpen sem nem cáfolják, sem meg nem erősítik azokat a híreket, amelyek Ciano második berlini útjáról szólnak.

Roosevelt alelnökül Sumner Welleszt kívánja jelöltetni

Az Egyesült Államok hadseregében megszervezték az első ejtőernyős osztagot

Londonból jelentik: A Reuter iroda csikágói jelentése szerint Roosevelt harmadszor is elfogadta az elnökelöltséget. A jelölés elfogadását azonban feltételekhez kötötte. Ugyanis, az volt a kívánsága, hogy az alelnök Sumner Welles legyen, aki pár hónappal ezelőtt azt a nagy feltűnést kórtújtá tette Európában. Miután Roosevelt az elnöki jelöltetését elfogadta, feltehető, hogy Welleszt alelnökké választják.

A demokrata pártgyűlésre egyébként Roosevelt felesége is megérkezett Csikágóba. Mint a Fehér Házból közlik Roosevelt a pártnapok befejezése alkalmából beszédet mond.

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok hadseregében kísérletként megszervezték a két tiszttól és negyvennyolc főnyi legénységből álló első ejtőernyős osztagot.

Roosevelt rádióbeszéde a harmadszori elnökké jelölés elfogadásáról

Csak a nemzetközi helyzetre való tekintettel határozta el, hogy nem tesz elutasító nyilatkozatot

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök a Demokrata pártgyűléshez intézett rádióbeszédében fogadta el a harmadszori elnökelölést. Beszédében a többi között ezeket mondotta:

— Amikor másodszorra jelöltek az elnökségre, szilárd elhatározásom volt, hogy elnökségem lejártakor az államvezetés felelősségét más kezébe adom. Ez az elhatározásom most is megmaradt bennem. Amikor a múlt év szeptemberében kitört a háború, az volt a szándékom, hogy kijelentem, semmilyen feltétellel sem fogadnám el újra a megválasztást. Csupán a nemzet javára és a nemzetközi helyzetre való tekintettel, nem szívesen jutottam arra az elhatározásra, hogy az országos

nagygyűlés előtt nem teszek elutasító nyilatkozatot, ha jelölnek.

Roosevelt a továbbiakban ezeket mondotta:

— Az amerikai nemzet arra törekedett, hogy megakadályozza a háború kiterjesztését. A külföldön lezajló gyors események következtében nálunk is gyors cselekvésre volt szükség. A nemzetvédelmi törvényt ki kellett bővíteni és hozzá kellett idomítani a háború új módszereihez. Sok külföldit, veszélyeztetett övezetben biztosítani kellett az amerikai állampolgárok jólétét.

Roosevelt ezután foglalkozott a diktatura rendszerrel, majd ismertette a kormányzása alatt megvalósított szociális reformokat.

Megelégedéssel fogadják Japánban az új kormány munkatervét

A japán-olasz-német tengely megerősítése és a keletázsiai új elrendezés. — Churchill kifejtette, hogy Anglia csak időnyerés okából kötött Japánnal ideiglenes megállapodást

Tokióból jelentik: A Stefani iroda jelentése szerint a tokiói sajtó megelégedéssel veszi tudomásul Konoje miniszterelnök kinevezését és részletesen ismerteti az új kormány munkatervét. Ez a munkaterv felöleli a benemavatókozás japán politikájának módosítását, az állam totális védelmi rendszerének kiegészítését, a japán-olasz-német szerződések által létrehozott tengely

megerősítését és a keletázsiai új elrendezés megszilárdítására irányuló törekvést.

Londonból jelentik: Churchill az alsóház csütörtöki délutáni ülésén kijelentette, hogy felkérésére azok az angol miniszterek, akiknek hivatala a hadviseléssel összefügg, északiakat a hivatalukban tölték. Nyilatkozott Churchill az alsóházban a legutóbb létrejött japán-angol

megegyezőségről is és a többi között ezeket mondotta:

— Junius 24-én Japán kérte olyan intézkedéseket megvételét, amelyek beszüntették volna a szállításokat Kína felé. A japán kérés Birma és Hongkongra vonatkozott. A japán kérést olyan formában juttatták el hozzánk, amelyből következtetni lehetett, hogy esetleg komolyan befolyásolhatja az angol-japán viszonyt. Az angol kormány nem tekint el a kínai nemzeti kormányval szemben vállalt kötelezettségeitől, sem pedig érdekelt angol területektől. Az angol kormány tekintettel volt a jelenlegi világ helyzetre s arra az elsőrendű fontosságu tényre, hogy Anglia élethalál harcban áll. Az angol kormány tekintettel van Kína jövőjére és függetlenségére, valamint Japánnal való kapcsolatainak javítására is. Két dolog azonban lényegbevágóan fontos: az idő és a feszültség csökkentése. Egy időleges rendezésről van csak szó. Az időnyerés meghozhatja az igazságos és kiegyensúlyozott megoldást. Anglia hű marad a kínai állam megmaradásának gondolatához és készen van arra, hogy a kínai nemzeti kormánnyal egyetemben tárgyaljon a területen kívüli jogainak felfüggesztése és az engedményes területek visszaszármaztatása felől. Nem óhajtjuk érinteni Japán biztonságát és együttműködve a japán kormánnyal, elérhetjük azokat a célokat, melyeket mindkét ország követ. Ez pedig az ellentétek megoldása békés úton és megengesztelődés által, nem pedig háborun keresztül.

Dánia kilépett a Népszövetségből

Koppenhágából jelentik: Dánia kilépett a Népszövetségből. Ezzel kapcsolatban a dán külügyminisztérium azt jelenti, hogy az események sorozatából arra következett, miszerint a Népszövetségnek nincs többé létjogosultsága. Ezért elhatározta, hogy népszövetségi képviselőtét visszarendeli s anyagi támogatását megszünteti.

Apcóhirdetések

Elveszett

szavanként 1 lej

Elveszett

egy 30x20 cm. nagyságu, feltűnően művészi kiállítású női fénykép a Parcul Carmen Sylva (Schlauch-tér) és Bulevardul Regele Ferdinand 11. szám közötti utvonalon. Megtalálóját jutalmat kap a Parcul Carmen Sylva 16. szám alatt.

Adás-vétel

Jó karban levő szőlőpermetező gép jutányos áron eladó. — Vennék 3-5 kg. súlyig mérő konyhamérleget, réztányérokkal és rézsúlyokkal. Nagyvárad, Str. Tichindeal 18, háztulajdonos.

Jókarban levő üvegezett ablakok eladók. Oradea-Nagyvárad, Nicolae Zsiga 50.

Mindentéle

padlásomot, apróságot, papírfélt és bármit veszek, levelhívásra házhoz jövök. Klein, Oradea, Budai Deleanu utca 2. szám.

Allást keres

Kereskedelmi érettségivel bíró keresztény leány állást keres. Oradea-Nagyvárad, Arhitectur 6.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Karoly király-út 5. szám

GENZURAT

Mosást

háznál és otthon vállalkozok. Teszári Erzsébet, — Oradea-Nagyvárad, Ciordas utca 41. szám.

Különféle

Szülők!

Bármilyen osztálybeli elbukott liceumisták előkészítését felelősséggel vállalom. Fizes csak akkor, ha a diák átment. Csak azon diákok átmenetelét garantálom, akik minél előbb jelentkeznek, miután a vizsgákra az előkészítést július 15-én megkezdtem. Érdeklődni: Libraria Corvina, Nagyvárad, Piata Unirii 2.

Zongora

lekkéket ad kezdőknek és haladóknak áll. zenekadémiát végzett diplomás tanárnő. Ander Gabriella, Oradea-Nagyvárad, A Jancu 22. I. 11.

zsisoruha

es fehérnemű varrónő házhoz megy olcsón. Ugyanott ürítő lakótársnak kerestetik. Cim Szabó Karolin, Nagyvárad, Str. Holban 30.

Lakás

Két- és háromszobás lakás azonnal kiadó. Frenzel, Oradea-Nagyvárad, Str. Vlahuta 44.